Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען (טאבעלע פון די מלוכה־לאטעריע — זעה 9. זייט) היינט 10 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 165 | Łódź, Sroda 17 lipca 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ט״ז תמוז תרצ״ה | № 165

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

גרויסע הכנות פון די יודישע פארטייען צו די סיים־וואהלען

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)

נעכטען איז פארגעקומען א פערטרויליכע בע־ראטונג פון עטליכע אנגעזעהענע ארטאדאקסישע פיהרער צוזאמען מיט פארשטעהער פון ווירטשאפט־ליכע ארגאניזאציעס וועגען די פארשטעהענדע וואה־לען צום סיים און סענאט.

די בעראטונג האט זיך פערצויגען ביז שפעט אין דער נאכט.

לויט נאך נישט בעשטעטיגטע קוועלען, זאל זיין בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו אלע יודישע פארטייען וועגען שאפען א געמיינזאמען וואהל־בלאק.

אין פאל, אויב די פארטייען וועלען דעם פאר־שלאג אפווארפען זאל די „אגודה" גערן צו די וואה־לען צוזאמען מיט'ן ווירטשאפטליכען בלאק.

נאכדעם, ווי ס'איז שוין אפיציעל פערעפענט־ליכט געווארען דער טערמין פון די וואהלען צום סיים און סענאט זאלען אין משך פון היינטיגען טאג און אין די נאהענטסטע טעג צונויפגערופען ווערען א רייה קאנפערענצען, אויף וועלכע עס זאל ענדגיל־טיג פרעציזירט ווערען די שטעלונג פון די יודישע פאליטישע פארטייען צו די פארשטעהענדע וואהלען

פראנצויזישע רעגירונג נוצט אויס די פולמאכטען פון פארלאמענט

ס'ווערען געמאכט אפשפארונגען אויף 10 מיליארד פראנק

פאריז, 16 (ספ. טעל.)

די צייטונגען הערען נישט אויף מיט צופרידענ־הייט צו שרייבען וועגען דעם רוהיגען פערלויף פון די מאניפעסטאציעס, וואס זענען פארגעקומען דעם 14טען יולי. די פאפוליסטען שטרייכען אונטער, אז די שונאים פון פראנקרייך זענען ענטוישט געווא־רען אין זייערע ערווארטונגען.

די רעגירונג פיהלט זיך איצט זעהר שטארק. ווי עס שרייבט דער „טאן", וועט זי איצט מיט דער גאנצער ענערגיע צוטרעטען אויסנוצען די פולמאכ־טען, וועלכע זי האט בעקומען פון פארלאמענט. אלע וועלען פון דער דאזיגער רעגירונגס־אקציע ליי־דען, אבער די גלייכגעוויכט פון בודזשעט וועט מוז־זען דערגרייכט ווערען.

היינט וועלען פארקומען דריי זיצונגען פון מי־ניסטארען־ראט. 6 אין אווענד וועט די זיצונג פון קאבינעט אפגעהאלטען ווערען אונטער פארזיץ פון פרעזידענט לעברען אליין. אויף די דאזיגע זיצונגען וועלען אנגענומען ווערען 23 דעקרעטען. 15 דעק־רעטען זענען געווידמעט בלויז די אפשפארונגען, וואס ווערען איינגעפיהרט אינם מלוכה־בודזשעט. אלע מלוכה־הוצאות וועלען אויטאמאטיש ווערען רעדוצירט אויף 10 פראצענט. לויט'ן רעגירונגס־פראגראם וועלען די אפשפארונגען בעטרעפען צעהן מיליארד פראנק, ד. ה. כמעט אזוי פיל, וויפיל עס בעטרעפט דער דעפיציט פונם מלוכה־בודזשעט.

די רעגירונג שטרעבט אויך צו פערלייכטערן דאס לעבען פון די פעראָרימטע פאלקס־מאסען. צו דעם צוועק זאלען ארויסגעגעבען ווערען א רייה דעקרעטען וועגען ביליגער מאכען גאז, עלעקטריצי־טעט א. אז. וו. און וועגען איינפיהרען א מעהר־ליבעראלע צאל־פאליטיק.

לעגיאן פון אראבישע יוגענד ביי דער איראקער ארמעע

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)

פון שכם טיילט מען מיט, אז דער פיהרער פון דער אראבישער יוגענד האט זיך געווענדעט אין א מעמאריאל צו דער רעגירונג פון איראק מיט א פאר־שלאג, צו שאפען ביי דער איראקער ארמעע א לע־גיאן פון ארץ ישראל אראבער.

מוזעאום פאר נאטור־וויסנשאפט און אגרי־קולטור אין ארץ־ישראל

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)

אין דגניה איז געלעגט געווארען א גרונד־שטיין פון א מוזעאום פאר נאטור־וויסענשאפט און אגרי־קולטור א. נ. פון דוד גארדאן, וועלכער האט גע־לעבט און געשטארבען אין דגניה. אין יאהר 1922 אין דער פייערליכקייט האבען זיך בעטייליגט פארשטע־הער פון איינפלוסרייכע ארגאניזאציעס.

אמעריקאנישע פעטיציע געגען א מלחמה מיט אביסיניען

ניו־יארק, 16 (ספ. טעל.)

דער קאמיטעט פאר דער אבּיסינישער פראגע איז צוגעטרעטען צו זאמלען די אונטערשריפטען אונטער דער פעטיציע, אין וועלכער עס ווערט געפא־דערט ווערען פון פרעזידענט רוזוועלט אנ'אנטער־ווענץ מיט'ן ציל גענענצווירקען א מלחמה מיט אביסיניען, אין זין פון קעלאג־פאקט.

די פאן־אפריקאנישע געזעלשאפט, וועלכע גע־פינט זיך אין דעם ניו־יארקער נעגער־קווארטאל הארלעם, ארבייט אויס א פלאן פון א מאביליזאציע פון פרייוויליגע. די מאביליזאציע זאל פארקומען אונטער'ן לאזונג: „אפריקא פאר אפריקאנער".

אנ'איטאליענישע ווארנונג צו דער פעלקער־ליגע

רוים, 16 (ספ. טעל.)

פראנציסקא קאפפאלא, דער בעקאנטער איטא־ליענישער אקאדעמיקער האט פערעפענטליכט אנ'־ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט אויסגעפיהרט, אז די פעלקער־ליגע וואלט געווען בעדראהט אין איהר עקזיסטענץ, אויב זי וואלט גענומען א פיינדליכע שטעלונג צו איטאליען אין שייכות מיט'ן איטאליע־ניש־אביסינישען שטרייט.

דער אויטאר בעהויפטעט, אז ס'וועט קיינמאל נישט האבען קיין קיום אזא ראט פון דער פעלקער־ליגע, וועלכער וועט זיין מסוגל אוועקצוזעצען אי־טאליען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק. און וואלט געווען אזא ראט, וואלט איטאליען קודם כל פער־לאזט זשענעווע און דערמיט אוועקגענומען א סך פון דעם אויטאראטיווען אנזעהן פון דער פעלקער־ליגע.

די איטאליענישע ארמעע אין אפריקא

צעהלט איצט 180,000 מאן

רוים, 16 (ספ. טעל.)

נאכ'ן פערעפענטליכען דעם מאביליזאציע־דעק־רעט, זענען ארייננעצויגען געווארען אין די מילי־טערישע רייהען 10 דיוויזיעס, דערונטער 5 דיווי־זיעס פוס־געהער מיליטער אין א צאהל פון 65.000 זעלנער און 50.000 מיליציסטען. א חוץ דעם דא־זיגען מיליטער, צעהלט דאס קאלאניאלע מיליטער אין מזרח־אפריקא 35.000 זעלנער. אויסערדעם זע־נען פאראהאן אין אפריקא לערך 30 טויזענד ארביי־טער, וואס זענען בעשעפטיגט ביי מיליטערישע אר־בייטען.

בסך הכל דיספאנירט איטאליען אין מזרח־אפריקא, צום קאמף מיט אביסיניען, מיט 180.000 בעוואפענטע מענשען.

מ'פיהרט ווייטערדיגע קריגס־טראנספארטען

נעאפאל, 16 (ספ. טעל.)

קיין מאסאו איז אפגעשוואומען דער דאמפער „ארגענטינא", וועלכער האט אוועקגעפיהרט קיין אפריקא 300 קוואליפיצירטע ארבייטער. די שיף „קאפארא" פיהרט פאר די אביסינישע שלאכטען א גרויסען סכום קריגס־מאטעריאל.

איטאליען זאל פערקלאגען אביסיניען פאר דער פעלקער־ליגע

ענגלאנד האט געענדערט איהר שטעלונג

פאריז, 16 (ספ. טעל.)

„מאטען" מעלדעט פון לאנדאן: אין די גוט־אינפארמירטע קרייזען האלט מען, אז אין רעזול־טאט פון די לעצטע פראנצויזיש־ענגלישע דיפלא־מאטישע געשפרעכען איז די ענגלישע שטע־לונג אין דער אביסינישער פראגע געענדערט געווא־רען. דער רוב פון די ענגלישע מיניסטארען זענען איצט שוין מסכים, אז איטאליען זאל אין זשענעווע פארשטעלען אלע פארוואורפען און אנקלאגעס גע־גען דער אביסינישער רעגירונג. אין לאנדאן איז מען אין דער מיינונג, אז דאס ארויסשטעלען די בעשול־דיגונג אויפ'ן פארום פון דער פעלקער־ליגע, וועט דעם קאנפליקט אוועקשטעלען אויף אנ'אנדערער פלאך. די פעלקער־ליגע וואלט דאן געווען ביכולת אנצורעגען די אביסינישע רעגירונג, אז זי זאל אין אינטערעס פון דער ווירטשאפטליכער צוקונפט פון לאנד איינגעהן אויף אנצונעמען דעם איטאליעני־שען מאנדאט.

מען דארף זיך רעכענען מיט א פערשטארקטער איינוואנדערונג פון חורן קיין א"י

ירושלים, (יט"א) „דבר" טיילט מיט אויפ'ן סמך פון ידיעות פון חורן, דאס מען דארף זיך רע־כענען מיט א פערשטארקטער איינוואנדערונג פון חורן קיין א"י. הגם די גערעטעניש איז אין חורן היי־יאהר א גוטע, האט זיך די לאגע פון דער דאר־פישער בעפעלקערונג נישט פערבעסערט, ווייל זי איז בעלאסטעט מיט גרויסע חובות. דעריבער ווע־לען די חורנים ווידער שטראמען קיין ארץ־ישראל זוכענדיג פערדינסטען.

קאנגרעס פון „מכבי" קומט פאר אין ברין

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)

דער קאנגרעס פון „מכבי" וועט פארקומען אין ברין פון 11 ביז'ן 14־טען דעצעמבער. דער קאנג־רעס וועט געעפענט ווערען פון לארד מעלטשעט.

דירעקטארען קאנפערענץ פון העברעע יודישע לעהר־אנשטאל־טען אין דייטשלאנד

בערלין (יט"א) אין בערלין איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון דירעקטארען, וועלכע געהערען צו דער „אינטער־עסען ־ פערטרעטונג פון העברעע יו־דישע לעהר־אנשטאלטען". די בעראטונג איז געווען געווידמעט דער פראגע פון פראקטישער אויסביל־דונג לעהר־נאכוואוקס ווי אויך דער בעזונדער פע־דאגאגישער לאגע [illegible] דער יודישער שולע.

טומעל אין גער צוליב דעם, וואס דער רבי פערלאזט פוילען

ווארשא, 16 (טעלעפאניש.

די ידיעה, אז דער גערער רבי בעזעצט זיך אויף שטענדיג אין ארץ ישראל, האט אין די חסידישע קרייזען געמאכט א געוואלדיגען רושם.

אין משך פון דער לעצטער וואך האבען ביים רבי'ן געוויילט פיל דעלעגאציעס פון זיינע חסידים, וועלכע האבען אנגעוויזען, אז ביי דער איצטיגער שווערער צייט דארף דער רבי זיי נישט פערלאזען און ער דארף בלייבען אין פוילען, וואו ס'געפינען זיך ס'רוב פון זיינע חסידים.

די אלע בקשות האבען אבער נישט געהאלטען און דער רבי האט קאטעגאריש ערקלערט, אז צוליב פערשידענע טעמים מוז ער זיך בעזעצען אין ארץ ישראל.

צום גערער רבי האט זיך אויך געווענדעט א דעלעגאציע פון די גערער בעל־אכסניה'ס, וועלכע האבען אנגעוויזען אויף דער קאטאסטראפאלער לאגע, וואס זיי שטעהט פאר, אויב דער רבי וועט פערלאזען גער. דער גערער רבי האט אויך זיי ער־קלערט, אז ער קען גארנישט אויפטון און ער מוז א וועקפאהרען. דאן האבען די בעלי־אכסניה' ער־קלערט, אז זיי רופען דעם רבי'ן צו א דין־תורה.

דער רבי האט איינגעשטימט צו געהן מיט זיי אויף א דין־תורה. עהרנעכטען זענען די בעלי־אכסניות געקומען קיין ווארשא אויפזוכען א רב, וועלכער וואלט געוואלט אננעהמען די דין־תורה.

אויך דער גערער רבי איז געקומען קיין ווארשא אויף די לעצטע שבע־ברכות פון זיין אייניקעל.

דער רבי האט אויך בעקומען א דעפעשע פון די ארץ־ישראל'דיגע חסידים, אז דארט האט זיין חסיד — דער אמעריקאנער גביר בינענפעלד פארן רבי'ן אויפגעבויט א גרויס הויז אין ירושלים. דער רבי פאהרט אפ אין דער קומענדיגער וואך קיין קארלסבאד און פון דארט וועט ער פאהרען קיין ארץ ישראל.

גרויסער פראצעס פאר מלוכה־פעראט אין דיסעלדארף

בערלין, 16 (ספ. טעל.)

דער שטראף־סענאט אין דיסעלדארף האט גע׳משפט 52 בעאמטע פאר צוגרייטען א מלוכה־אטענטאט, די אנגעקלאגטע זענען פערמשפט געווארען פון 10 יאהר שווערע תפיסה ביז 1 יאהר מיט 3 חדשים געוועהנליכע תפיסה.

אין קאסעל איז א פארפאלק [illegible] פ[illegible] געווארען אויף 3 און 4 יאהר שווערע תפיסה פאר אויסבעהאלטען ביי זיך 2 [illegible]וועזענע קאמוניסטישע דעפוטאטען. ווע[illegible] [illegible] עס וועט איינגיכען פארקומען פארן פאלקס־טריבונאל.

דער רייכס־טריבונאל האט בעשטעטיגט דעם טויט־אורטייל געגען לודוויק וועבער, דעם מערדער פון 3 מענשען.

א בעזונדערע אפצייכען פאר אויסלענדישע מארק־הענדלער אין בעלגיען

בריסעל. (יט״א) די בעלגישע רעגירונג האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג לויט וועלכער אויסלענדישע מארק־הענדלער זאלן מוזען טראגען אין לאסט א בעזונדער (רויטען) אבצייכען. כדי מען זאל זיי דערקענען, אז זיי זענען אויסלענדער. די אבצייכענס פון די בעלגישע מארק־הענדלער זאלען זיין פון אַנ׳אַנדערע קאליר (בלוי).

אין די קרייזען פון די יודישע מארק־הענדלער האט די דאזיגע ידיעה ארויסגערופען א גרויסע פערביטערונג. ווי בעקאנט זענען 90 פראצ. פון אויסלענדישע מארק־הענדלער איז בעלגיען — יודען.

געשטארבען דער בעריהמטער פארשער פון רוימישען רעכט פראפ. אטטא גראדענוויץ

בערלין. (יט״א) אין בערלין איז געשטארבען אין עלטער פון 75 יאהר דער געוו. פראפעסאר פון היידעלבערגער אוניווערזיטעט ד״ר אטטא גראדענוויץ. דער פערשטארבענער האט, גע־הערט צו די גרעסטע קענער און פארשער פון רוימישע רעכט אויף דער וועלט. פראפ. גראדענוויץ איז געוועזען מיטגליד פון פיל וויסענשאפטליכע אקאדעמיעס. וועגען פראפ. גראדענוויץ פלעגט מען דערצעהלען אונצעהליגע אנעקדאטען.

הגם געבוירען אלס יוד האט פראפ. גראדענוויץ נישט געהערט צו דער יודישער קהלה.

„ראדיקאלעכץ" אין דער יאפאני־שער מיליטערישער פאליטיק

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

פון טאקיא איז מען מודיע:

דא איז פארגעקומען א וויכטיגע מיליטערישע בעראטונג, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט דער שעף פון גענעראל־שטאב פעלדמארשאל פירשט קאנין, קריגס־מיניסטער גענעראל האיאשי און גענ. מאזאקי. די בעראטונג איז פארגעקומען צוליב דעם וואס מען געהט פון דאסניי בעזעצען וויכטיגע מי־ליטערישע פאסטענס מיט 4000 העכערע מיליטער־לייט.

די יאפאנישע פרעסע ווייזט אן, אז די דאזיגע ווענדונג אין דער יאפאנישער מיליטערישער אד־מיניסטראציע האט דעם ציל צו פעראייניהייטליכען די יאפאנישע קריגס־פאליטיק, די הויכע מיליטער־לייט אין יאפאן זענען אייניג אין דער בעציהונג צווישען יאפאן מיט כינא און מיט ראטענרוסלאנד. דאגעגען הערשען ערנסטע מיינונגס־פערשידענהײ־טען אויפ׳ן בארען פון דער אינערליכער פאליטיק.

אויפ׳ן פארשלאג פון פירשט קאנין האט דער קעניג אנגענומען די דעמיסיע פון גענעראל מאזאקי, וועלכער געהט אן אלס אנ׳אנהענגער פון די ראדי־קאלע שטרעמונגען אין דער אינערן־פאליטיק. גענ. מאזאקי איז געוועזען א געגנער פון מעסיגען גענ. האיאשי.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דיר. דוד צעלמייסטער

נעצייטלטע גאסטשפילען פון גענילטע קינסטלער, קעניג פון הומאר און וויץ

לודוויק זאץ

היינט, מיטוואך, 9.15 אוונט צום לעצטען מאל! פייערט זיין גרויסען טריומף דער געניאלער קינסטלער אין זיין פרעכטיגער קרעאציע אלס

„גזלן"

לודוויק זאץ מאכט אייך פריילאך! — טראגי־קאמעדיע אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש. — לודוויק זאץ ברענגט אייך צום לאכן דורך טרערן

פרייטאג, 9.15 אוונט 2־טע גרויסע לודוויק זאץ־אויפפיהרונג פרעמיערע! צום ערשטען מאל אין לאדז! גראנדיעזע מיזיקאלישע לאך־קאמעדיע דער לידליכגייער לודוויק זאץ אין זיין גאנצער פראכט. אין גלאנץ־ראל אלס „לידיקגייער".

אנהענגער און געגנער פון לארד דזשארזש׳ס סאנירונגס־פלענער

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

די פריהמארגען־פרעסע רעדט ארום לארד דזשארזש׳ס פראגראם צו סאנירען די ווירטשאפטלי־כע און פינאנציעלע לעבען אין ענגלאנד.

„דיילי עקספרעס", וועלכער בעלאנגט צום קאנ־צערן פון לארד ביווערבראק און דער ליבעראלער „ניוס קראניקל" זאגען זיך גינסטיג ארוים פאר די פלענער פון געוועזענעם פרעמיער פון גרויס־ברי־טאניען. דאגעגען דער רוב פון די קאנסערוואטיווע צייטונגען בעקעמפט לארד דזשארזש׳ס איניציא־טיוו און זיי סאלידאריזירען זיך מיט דער רעגירונג. א ריזיגע פרעסע־ארגאנען שטרייכען אונטער, אז דעם קאנסטרוקטיווען טייל פון לארד דזשארזש׳ס פראג־ראם וועט רעאליזירט דורך דער רעגירונג. די איבריגע טיילען פונם פראגראם ווערען בעטראכט פאר דעמאגאגישע און נישט־רעאלע.

אייגענער בנין פון וו. פערב. פון אלג. ציוניסטען ווערט געבויט אין תל־אביב

תל־אביב, 16 (יט״א טעלעגראפיש)

ס׳איז פארגעקומען די פייערליכקייט פון לע־גען דעם גרונד־שטיין פון אנ׳אייגענעם בנין פון וועלט־פערבאנד פון אלגעמיינע ציוניסטען.

די קאנגרעס־וואהלען אין טשערנאוויץ

טשערנאוויץ, 16 (יט״א טעלעגראפיש)

דער רעזולטאט פון די קאנגרעס־וואהלען איז פאלגענדער:

די ליגע פארן ארבייטענדען ארץ־ישראל האט בעקומען 2 מאנדאטען.

וועלט־פערב. אלג. ציונ. — 1 מאנדאט,

„מזרחי" — 1 מאנדאט

דעלעגאט צום ציוניסטישען קאנגרעס פון עגיפטען

קאירא (יט״א) אלס דעלעגאט פון די עגיפ־טישע ציוניסטען וועט זיך אין דעם 19־טען ציוני־סטישען קאנגרעס בעטייליגען דער וויצע־פרעזי־דענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז עגיפ־טען לעאן באסאן.

יעהרליכע פערזאמלונג פון דער געזעלשאפט פאר יודישער וויסענשאפט אין האלאנד

אמסטערדאם. (יט״א) אויף דער יעהר־ליכער פערזאמלונג פון דער „געזעלשאפט פאר יו־דישער וויסענשאפט" אין האלאנד איז אלס פאר־זיצער געוועהלט געווארען פ״״א. ד״ר ד. קאהען. ראבינער ד״ר הירשעל האט געהאלטען א רעפע־ראט וועגען „צעהן יאהר יודישער היסטאריא־גראפיע אין האלאנד".

„כפר שוויצריה"

זשענעווע (יט״א) דער פערבאנד פון דער ציוניסטישער יוגענד אין דער שווייץ האט אויסגע־ארבייט א פראיעקט צו גרינדען א יודיש־שווייצא־רישע קאלאניע אין ארץ־ישראל א. נ. „כפר שוויצריה". דער פראיעקט איז איבערגעשיקט געווא־רען צום פערבאנד פון יודישע קהלות אין דער שווייץ מיט דער ביטע צו שטיצען די גרינדונג פון דער קא־לאניע. דער פראיעקט ווערט בעגרינדעט מיט דעם שטייגענדען דראנג קיין א״י צווישען דער יודישער יוגענד, וועלכע ליידט פון דעם אלגעמיינעם ווירט־שאפטליכען קריזיס און טיילווייז פון גרויסע אנטי־סעמיטישע טענדענצען, וועלכע לאזען זיך בעמער־קען אין דער שווייץ.

דער יודען־פאגראם אין בערלין איז פארגעקומען אונטער׳ן שוץ פון פאליציי...

בערלין, 16 (ספ. טעל.)

ווי ס׳איז שוין געווען איבערגעגעבען זענען מאנטאג אין די שפעטע אווענד־שעה׳ן אין מערב־טייל פון בערלין פארגעקומען אנטי־יודישע דעמאנ־סטראציעס. די דעמאנסטראנטען זענען מעהרסטענ־טייל בעשטאנען פון יונגעלייט אין דער עלטער פון 18 ביז 20 יאהר. מיט א גרויס געפילדער האבען זיך די דאזיגע דעמאנסטראציעס געצויגען איבער די הויפט־גאסען פון בערלין, אפשטעלענדיג זיך פאר די עפענטליכע לאקאלען, וואו ס׳זענען געזעסען יודען, מיט די געשרייען: „נידער מיט די יודען", „יודע פערעקע" האבען זיי ארויסגעיאגט אלע יודען פון די קאפע־הייזער און רעסטאראנען. אין עטליכע לאקאלען און געשעפטען זענען אויסגעהאקט געווא־רען די שויבען. ס׳זענען אויך דעמאלירט געווארען פיל אויטאמאבילען, וואס זענען געשטאנען אויף דער גאס. נאכ׳ן כוליגאנישען צוג איז נאכגעפאה־רען א לאסט־אויטאמאביל, וואס איז געווען געדיכט בעזעצט מיט בעוואפענטער פאליציי. אין אלע עפענטליכע לאקאלען איז אויסגעבראכען א גרויסע מהומה און דאס פובליקום — איבערהויפט דאס יודישע — איז מאסענווייז זיך צולאפען.

בערלין, 16 (ספ. טעל.)

די נעכטיגע געשעהענישען אין בערלין האבען זיך געזאלט אנהויבען אויף קורפיסטענדאם־גאס פון א פלומרשטען סכסוך צווישען א היטלעריסט מיט א יוד. אינגיכען איז אויסגעוואקסען א המון, וועלכער האט אטאקירט די קאפעען. עס זענען געפאלען אויס רופען: „נידער מיט די יודען", „טראגט זיי ארוים פון דאנען" א. א. אין קאפע „בריסטאל", וואו עס קומען זיך צוזאמען בעיקר יודען, האבען די געשע־הענישען אנגענומען א מורא׳דיגען כאראקטער. דער לאקאל איז פולשטענדיג דעמאלירט. דאס מעבעל צור־שטערט, אויסגעהאקט די שויבען. פאליציי האט גע־מוזט שיצען די דורכגעהער. דער ראד־פערקעהר איז אפגעשטעלט געווארען.

Dr. med. P. Braun

ספעציאליסט פאר הויט און וועגערישע קראנקה

נעהמט אן פון 8–1 און פון 4–8 אוו.

Cegielniana 4, tel. 100-57.

Dr. Wołkowyski

האט זיך איבערגעצויגען אויף ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02

נעמהט אן אין הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע

פון 8–11 בייטאג און פון 4–9 אוונד

פאר גאלד, ביזשוטעריע און לאמבארד־קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

לאדזער יודישער „אסאמארע" און כובלאסאמארע־פעראיין געפינט זיך אויף פיעטריקאווער 31, וו. 22

טעל־264-38

דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך, פון 6 ביז 9 אוונד. ס׳ווערען געשריבען ביטעס ערטיילט עצות, אויסגעגלייכט סכסוכים און געפיהרט כל׳ערליי דינון און עקסמיסיע־פראצעסן.

Dr. med. Leon Familier

אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען

6. שערפיען 37 (בענעדיקטא)

נעהמט אן פון 5–7 נאכם.

בעקאנטמאכונג! נעהערסטע קאנסומענטען!

פון היינט אן איז דער געוו. כשר ער־באר „מאנגריא"

2 לעגיאנוב 2

איבערגענומען אונטער דער לייטונג פון בע־וואוסטען פאכמאן לעאן אפאמאוויטש און עמפעהלט פרישע געשמאקע מיטאגען פון 1 זל. אז ווי אויך פריהשטיקען און אווענדברויט׳ן.

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז־קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145, טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

אויטאגענישע שווייסונגען מעטאל־בעארבייטען שלאסעריי־ארבייטען מאשינען־טיילען און ווערקצייג

פירמע אויס ביליג

J. REDER, Łódź

11-13 ליסטאפאד 11-13 ט״י־1

דאנקזאגונג!

דעם בעסטען דאנק דריק איך אוים דעם ה׳

מ. שאפירא

אינהאבער פון דער טעה האלע

ציגעל־גאס 12

פאר זיין בעזארגען מיר טעגליך די זעהר געשמאקע פריהשטיקען.

מ. רייך.

BANK SPÓŁDZIELCZY RZEMIEŚLNICZY

Piotrkowska 20

מאכט בעקאנט, אז היינט מיטוואך, דעם 17 יולי 1935, פינקטליך 7 א זייגער אוונט קומט פאר אין לאקאל פון צענטראלען האנדווערקער־קלוב פילסודסקיעגא 69 די

אלגעמיינע פערזאמלונג

צו וועלכער אלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.

מיט אכטונג

דער ראט און די פערוואלטונג.

בעמערקונג: ס׳ווערט געבעטען מיטצוברענגען די איינלאדונגען.

דרוקעריי און ליטאגראפיע

פון י. דיאמענט

איז איבערגעטראגען געווארען אויף קילינסקיעגא 63, אין הויף

טעל. 188-76

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז מיין סאדע־וואסער־פאבריק איז איבערגעטראגען געווארען

אויף פילסודסקיעגא 69

יעדע בעשטעלונג ווערט פינקטליך ערלעדיגט.

ספעצ. כריינע באלאנץ וואסער מיט איין אויף שבת

טעלעפאן 190-48. מיט אכטונג פרידוואלד

אפעל צום קאמיסאר מאקדאנאלד און לארד סעסיל
וועגן די נייע אנטי-יודישע עקסצעסן אין דייטשלאנד
די ווענדונג פון פעראייניגטן פליטים-קאמיטעט אין ווארשא

וואַרשאַ, 16 (יט"א טעלעפאָניש)

צוליב די לעצטע ידיעות פון בענייטע אַנטי יודישע עקסצעסן אין דייטשלאַנד, האָט דער וואַרשאָווער פעראייניגטער קאָמיטעט צו העלפן די פליטים פון דייטשלאַנד, אַרויסגעשיקט קיין לאָנדאָן צום קאָמיסאַר פאַר פליטים-ענינים ביים פעלקער-בונד, מאַקדאָנאַלד און צו לאָרד סעסיל אַ דעפעשע מיט אַזאַ אינהאַלט:

„פון דייטשלאַנד קומען ווידער אָן אַלאַרמירענדע ידיעות וועגן אַ נייער כוואַליע פון אַנטי-יודישער העצע. דער „פעלקישער בעאָבאַכטער" און דער „אַנגריף" דראָהען מיט פּאָגראָמען אויף יודען אויף די גאַסן פון בערלין זענען ווידער פאָרגעקומען „אַנטי יודישע עקסצעסן. פיל יודען זענען מערדערלעך צושלאָגן געוואָרן, פיל שויבן פון יודישע געשעפטן זענען אויסגעהאַקט געוואָרן. דאָס דראָהט מיט אַ נייע כוואַליע פון פליטים קיין אויסלאַנד פאַר וועלכע ס'איז נישטאָ קיין שום מעגליכקייט פון אַרבייט אָדער הילף.

דער קאָמיטעט ווענדעט זיך דערום צום הויך-קאָמיסאַר מאַקדאָנאַלד מ.ט אַן אַפּעל, צו נעמען אין שוץ די הילפלאָזע יודען אין דייטשלאַנד".

די דעפעשע איז אונטערגעשריבן פון פ. עזעכ לעאָן לעוויטע און סעקרעטאַר מאַרק טורקאָוו.

„גראף צעפלין" געלאזט זיך אין א נייער לופט-רייזע

פרידריכסהאפען, 16 (ספ. טעל.)

די לופט-שיף „גראַף צעפעלין" איז מאָנטאָג אָוונט. צום 8-טן מאָל אין לויפענדיגען יאָהר ארויסגעפלויגן אויף איהר רייזע קיין דרום-אמעריקא.

מאסען-טויט אין א קויהלען-גרובען

בערלין, 16 (ספ. טעל.)

אין קויהלענגרובען „אדאָלף פאָן האנסעמאַן" הינטער דאָרטמונט איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכע קאַטאַסטראָפע. 10 קוילענגרעבער זענען אומגעקומען אויפ'ן אָרט, 3 שווער-פערוואונדעטע זענען נאָכדעם געשטאָרבען אין שפּיטאָל. ס'זענען נאָך פאַראַן 23 פערוואונדעטע.

די ליקווידאציע פון די שטאהלהעלם-ארגאניזאציעס

בערלין, 61 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט'ן פונאַנדערלאָזען אין באַדען 5 גרייז-פעדפאַנדען פון שטאַלהעלם, האָט דער פאָרזיצער פון דער אָרגאַניזאַציע, מיניסטער זעלדטע זיך געווענדעט צו דער באַדענער רעגירונג וועגן איבער שיקען איהם די אַקטען וועגן די פאָרוואָורפען, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען. דער אָרגאַן פון שטאַל-העלם „קרויצצייטונג" מאַכט דערביי אויפמערקזאַם, אַז די אָנפיהרער פון די פעראיינס-אינסטאַנצען האָט פערדינט דעם שאַרפען פאָרוואָורף.

גען. סעקרעטאר פון פעלקער-ליגע קאנפערירט אין פאריז

פאריז, 16 (ספ. טעל.)

דער גענעראַל - סעקרעטאַר פון דער פעלקער-ליגע, אַווענאַל, וועלכער ווייַלט אין פראַנקרייכ'ס הויפט-שטאָט זינט צוויי טעג, וועט מאָרגען אָפּהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן פּרעמיער לאַוואַל. אַווענאַל האָט שוין קאָנפערירט מיט איינינע אָנגעזעהענע פראַנצויזישע דיפּלאָמאַטען, ווי אויך מיט'ן אַביסיניישען געזאַנדטען אין פאַריז.

יוגענדליכע ווערט שטרענג פערבאטען צו רויכערן
א נייע פעראָרדנונג אין דייטשלאַנד

בערלין, 16 (ספ. טעל.)

אין מעקלענבורג איז היינט פערעפענטליכט געוואָרען אַ פעראָרדנונג, וואָס פערוועהרט צו פערקויפען טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען פאַר יוגענדליכע, וואָס זענען יונגער פון 16 יאָהר. יוגענדליכע איז שטרענג פערוועהרט עפענטליך צו רויכערן פּאַפּיראָסען.

דר. שיפער און דר. קליינבוים
קאנדידירען אויף דער וואהל-ליסטע פון אלגעמיינע ציוניסטען

וואַרשאַ, 16 (יט"א טעלעפאָניש)

אויף דער וואהל-ליסטע צום קאָנגרעס פון וועלט פערבאַנד פון אַלגעמיינע ציוניסטען פיגורירען די נעמען פון ד"ר יצחק שיפער און ד"ר קליינבוים.

סיים-מארשאלעק ראטשקעוויטש
ווערט קראקאווער וואיעוואדע

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)

עס קורסירען קלאַנגען, אז דער געוו. סיים-מאַרשאַלעק וולאַדיסלאַוו ראַטשקיעוויטש זאָל נאָמינירט ווערען אַלס קראַקאָווער וואָיעוואָדע.

ווי בעקאַנט, איז מאַרשאַלעק ראַטשקעוויטש, איידער ער האָט איבערגענומען דעם דאָזיגען אַמט, געווען ווילנער וואָיעוואָדע.

די נייע נאָמינאַציע פון מאַרשאַלעק ראַטשקעוויטש זאָל אונטערגעשריבען ווערען נאָך אין דער לויפענדער וואָך.

רעווי פון ענגלישען קריגס-פלאט

לאָנדאָן, 16 (ספ. טעל.)

גאַנץ ענגלאַנד האָט אין פּאַטריאָטישער התלהבות פערפאָלגט דעם פערלויף פון דער גרויסער רעווי פון ענגלישער פלאָט. די רעווי האָט זיך אָנגעהויבען 2 אַ זייגער צווישען אויסגוס פּאָרטסמוט און דער אינזעל ווייט. די רעווי פון קריגס-פלאָט איז איינגעאָרדענט געוואָרען לכבוד דעם קעניג און זיינע זיהן.

דער קעניג האָט אויפגענומען די דעפילאַדע פון 156 קריג-שיפען אויף זיין יאַכט-שיף „וויקטאָריאַ און אַלבערט". אַלע שיפען האָבען, שטעהענדיג אָהן בעוועגונג אין ים, פערנומען אַ שטחה פון 15 קילאָמעטער.

אַזאַ ריזיגע רעווי פון ענגלאַנד'ס מאַכט אויפ'ן ים איז נישט פאָרגעקומען זינט דעם יאָהר 1914.

דער וועג, וואָס פיהרט קיין פּאָרטסמוט איז זינט דעם לעצטען שבת פול מיט אויטאָמאָבילען און אַלע אַנדערע מאָטאָריזירטע קאָמוניקאַציע מיטלען. היינט זענען פון לאָנדאָן אַרויסגעפאָהרען 70 ספּעציעלע צוגען. מיליאָנען מענשען האָבען, צוליב דער רעווי פון קריגס-פלאָט, זיך פערזאַמעלט אין'ם קליינעם שטעטעל פּאָרטסמוט.

שיסעריי בעת דער לויה פון'ם קרבן פון די זונטאג'דיגע געשעהענישען

בעלפאַסט, 16 (ספ. טעל.)

עס איז ווידער געקומען צו בלוטיגע גאַסען-געשעהענישען, וועלכע זענען אַרויסגערופען געוואָרען דורך די פּאָליטישע געגנער.

בעת דער לויה פון'ם קרבן פון די פריהערדיגע געשעהענישען, איז געפאַלען אַ שאָס אין לויה צוג אַריין. צווישען די אַנטיילנעמער פון דער לויה איז ענטשטאַנען אַן אומבעשרייבליכע פּאַניק, אַלע האָבען גענומען זיך פונאַנדערלויפען. מ'האָט געשאָסען פון איינעם פון די הייזער, דורך וועלכע די לויה איז דורכגעגאַנגען.

די „גיכע הילף" האָט אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אַריין 3 פער...

די אויספארשונג וועגן די וואהל-מיסברויכען צום דאנציגער פארלאמענט

דאַנציג, 16 (ספ. טעל.)

די אָפּאָזיציאָנעלע פּאַרטייען (סאָציאַליסטען, דער צענטער און די דייטש-נאַציאָנאַלע) האָבען בשעתו אָנגעקלאָגט די גילטיגקייט פון די וואַהלען צום פאָלקסטאַג פון 7. אַפּריל ד. י. דאָס העכסטע דאַנציגער געריכט האָט בעשטימט 3 ריכטער, וועלכע דאַרפען אויספאָרשען די פאַקטען, וואָס ווערען געבראַכט אין דער אָנקלאָגע. 1 ריכטער פאָהרט אַרום די דערפער, כדי אויסצוהערען די ערקלערונגען פון די מיטגלידער פון די וואַהל-קאָמיטעטען. די אויספאָרשונג וועט געדויערען 8 טעג.

נאך דער קאטאסטראפע מיט'ן עסטרייכישען קאנצלער

וויען, 16 (ספ. טעל.)

קאַנצלער שושניג'ס געזונדצושטאַנד האָט זיך שוין אויף אַזוי פיל פערבעסערט, אַז מאָרגען פער-לאָזט ער דאָס שפּיטאָל. איז האָפנונגסלאָז.

דער שאָפער איז נאָך שווער קראַנק. זיין לאַגע

סאוויעטישער פליה צום צפון-פאל

מאָסקווא. 16 (ספ. טעל.)

אין דער נאָהענטסטער צייט וועט פאָרקומען אַ פליה פון מאָסקווא קיין סאַן-פראַנציסקאָ. דער פליה וועט געמאַכט ווערען אויף אַ 1-מאָטאָרדיגען עראָ-פּלאַן. עס וועלען פליהען דער בעריהמטער אַוויאַטאָר זיגמונט לאָוואַניעווסקי, ביידוקאָוו און דער מעכאַניק לעוושענקאָ.

די אַמעריקאַנישע רעגירונג האָט שוין געגעבען איהר הסכמה, אַז דער סאָוויעטישער עראָפּלאַן זאָל לאַנדען אויפ'ן אַמעריקאַנישען טעריטאָריום. די הסכמה פון ענגלאַנד ווערט די טעג ערוואַרט.

—=—

דער פאליטישער מארד אין שטאט טאבאסקא

מעקסיקאָ, 16 (ספ. טעל.)

די געשעהענישען אין ווילאַ קערמאָסאַ האָבען אין גאַנצען לאַנד אַרויסגערופען אַ שטאַרקע אויפ-רעגונג. צום פּרעזידענט קומען אָן צאָהלרייכע פּראָטעסטען, וועלכע פאָדערן צו בעשטראָפען די שולדיגע.

די רעגירונג פון שטאַט טאַבאַסקאַ בעשולדיגט אין מאָרד די אָנגעקומענע פון מעקסיקאָ, וועלכע זענען ספּעציעל געקומען אויספיהרען דעם מאָרד-אַקט.

ביים אָנפאַל אויף דער דירה פון געזאַנדטען, זענען 3 פערזאָן דערהרג'עט געוואָרען, דערונטער 1 דעפוטאַט. 10 פערזאָן זענען פערוואונדעט.

—=—

צוויי נייע טעגליכע צייטונגען
הויבען אן צו ערשיינען אין ארץ-ישראל

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראַפיש)

ווי ס'ווערט מיטגעטיילט, וועט סוף היינטיגען חודש אָנהויבען צו ערשיינען אין א"י אַ נייע טעגליכע צייטונג פון די אַלגעמיינע ציוניסטען אונטער דער רעד. פון דריאַנאָוו'ן. עס וועט אויך אָנהויבען ערשיינען אַ טעגליכע אָרטאָדאָקסישע צייטונג אונטער דער רעד. פון בוליק'ן. אינגיכען וועט אויך בע-גיט ווערען דער רעוויזיאָניסטישער „הירדן".

די לויה פון קאנצלער שושניג'ס פרוי
צווישען די אנוועזענדע זענען אויך געווען מיטגלידער פון די האבסבורג'ס

וויען, 16 (ספ. טעל.)

די לויה פון דער פרוי פון קאַנצלער שושניג, וועלכע איז אומגעקומען פון אַן'אויטאָ-קאַטאַסטראָפע, איז פאָרגעקומען היינט נאָכמיטאָג אין דער פּאַראַפּיע-קירכע אין היטצינג.

אַ הויז דער נאָהענטער משפחה האָבען אין דער לויה זיך בעטייליגט: דער פּרעזידענט פון עסטרייך, די מיטגלידער פון דער רעגירונג און דער דיפּלאָמאַטישער קאָרפּוס. ס'זענען אויך געווען אָנוועזענד מיטגלידער פון דער האַבסבורג-דינאַסטיע.

קאַרדינאַל איניצער האָט אָפּגעזונגען רעקוויעם. מיליטער און פּאָליציי - אָפּטיילונגען האָבען געהאַל-טען וואַך פאַר דער קירך. קאָמבאַטאַנטען-אָפּטיילונ-גען האָבען געבילדעט שפּאַלערען לענג-אויס די גאַ-סען, דורך וועלכע עס איז געגאַנגען די לויה-פּראָ-צעסיע.

אין דער לויה האָבען זיך אויך בעטייליגט גרויסע מאַסען פון עסטרייכישען פאָלק.

געהיימע בעראטונג פון אראבישע מנהיגים
וועגען א שטעלונג אויפ'ן פאל פון א וועלט-קאנפליקט

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראַפיש)

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ געהיימע בעראַ-טונג פון אַראַבישע מנהיגים. ס'איז בעהאַנדעלט געוואָרען די שטעלונג פון די אַראַבער אויפ'ן פאַל פון אַ וועלט-קאָנפליקט אין וועלכען ס'וועלען אַ-ריינגעצויגען ווערען ענגלאַנד און פראַנקרייך.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען פריהער זיך צו פערשטענדיגען וועגען דער שטעלונג, וואָס ס'זאָל-לען אין אַזאַ פאַל אָננעמען די אונאָפּהענגיגע אַראַ-בישע מלוכות.

—=—

פראנצויזיש-אונגארישער אפמאך
ווערט היינט אונטערגעשריבען

פאַריז, 16 (כפ. טעל.

נאָך די אונטערהאַנדלונגען, וואָס זענען געפיהרט געוואָרען עטליכע וואָכען, וועט מאָרגען אונטערגעשריבען ווערען אַ פראַנצויזיש-אונגאַרישער אָפּמאַך, וועלכע מאָדיפיצירט דעם בין-איצטיגען אָפּמאַך, וועלכער האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר נישט ענגישפּרעכענד.

גרויסע היצען און שטורעמס אין פראנקרייך

פאַריז, 16 (כפ. טעל.)

זייט איינינע טעג הערשען אין פראַנקרייך גרויסע היצען, היינט איז אין פאַריז פערצייכענט געוואָרען 32 גראַד היץ אין שאָטען, די היצען זענען בעגלייט מיט געוואַלדיגע שטורעמס, בעת וועלכע עס איז אין סט. דידיע פעניכטעט געוואָרען אַ קירכע, פערשיטענדיג איין אַרבייטער. אַ דונער האָט שווער פערוואונדעט אַן'אייגענטימער ין פון אַ ווייַנקעלער.

סאוויעטישער דיכטער פער-משפט אויף תפיסה
פאר אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען

מאָסקווא, 16 (ספ. טעל.)

דער בעקאַנטער דיכטער פּיאָטר וואַסיליעוו וויעלאַקטאָר ווערט דורך דער סאָוויעטישער פּרע-סע אַטאַקירט פאַר זיין „קולאַקישער אידעאָלאָגיע", פאַר וועלכער ער איז פערמשפט געוואָרען אויף אַנ-דערטהאַלבען יאָהר תפיסה און איז אָנערקענט געוואָרען אַלס אַ געזעלשאַפטליך - געפעהרליכען עלעמענט פאַר אַ ריהע עפענטליכע אַוואַנטורעס, אין וועלכע ער האָט אָנטיילגענומען אין אַ שיכור'ן צו-שטאַנד, בעת וועלכען ער האָט געמאַכט אַנטיסעמי-טישע און אַנטיסאָוויעטישע אויסרופען.

פון ריבענטראפ'ס אויפנאהמע
פאר די ענגלישע קאמבאטאנטען

בערלין, 16 (ספ. טעל.)

נעכטען אָוונד איז לכבוד די ענגלישע קאָמ-באַטאַנטען, וועלכע זענען געקומען מיט אַן'אָפּי-ציעלען וויזיט קיין דייטשלאַנד, געמאַכט געוואָרען אַן'אויפנאַהמע ביים אַמבאַסאַדאָר ריבענטראָפּ. אין דער אויפנאַהמע האָבען צוו. אַנד. זיך בעטייליגט: מינ. העס. קריגס-מיניסטער פאָן בלאָמבערג, מינ. פריק, מינ. זעלדטע, הויפט אָנפיהרער פון דער דייטשער אַרמעע גענ. פאָן פריטש און די אונ-טערשטאַטס-סעקרעטאַרען לאַמערס, קערנער און מילך.

פערברענט 1000 העקטאר וואלד

פאַריז, 16 (ספ. טעל.)

אין טראַיאַ איז פון אַ שרפה, וואָס איז געוויס ענטשטאַנען צוליב אונפאָרזיכטיגקייט, פערברענט געוואָרען 1000 העקטאַר וואַלד.

פון דער לאדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי – – – –		91.75
3 פּראָצענטיגע בודאָוולאַנע	–	43.00
4 " דאָלאַרובקא	–	52.50
7 " סטאַביליזאַציע (אמ.)		67.75
5 " ווארשאָווער ס.-ב.	1934	59.75
5 " לאָדזשער		52.75
ענגלישער פונט – – –		26.15
דאָלאַר אָפיצ. 5.27,75 נישט אָפיצ.	–	5.25
גאָלד-דאָלאַר – – – –		9.07
גאָלד-רובל – – – –		4.70
דייטשער מאַרק – – –		1.80

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מאַגען-שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוועגד.
זונטאָג פון 9–1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזן

Doktór Z. Henrykowski
ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע
וואוינט יעצט
טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8–11 און פון 6–9 אָוענד.
פאַר פרויען אַ ספּעצ. ווארטע-זאַל

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 17 יולי 1935

פאר א נייער תקופה אין פוילן

ס'איז קלאר, אז דער דאזיגער נייער מצב טרעפט אונז אויסערגעוועהנליך שטארק פשוט צוליב דער סיבה, וואס מיר ווילען אין די קינפטיגע געזעצגעבערישע קערפערשאפטען איננאנצען נישט זיין רע־פרעזענטירט, אדער יא זיין רעפרעזענטירט דורך אזא סארט „פארשטעהער" — וואס איז נאך ערגער ווי איננאנצען נישט צו זיין רעפרעזענטירט. די נייע וואהל־ארדינאציע איז נישט קוקענדיג אויף דעם אנשטעל און אויף דעם הייזעריגען גאסען־געשריי פון דער ענדעציע, א געוואלדיגער קלאפ פאר די מינדערהייטען, וועלכע עס דראהט אנצוועהרען נישט „עפעס", נישט א „טייל", נאר טאקע דאס גאנצע. די פוילישע אינטערעסען בדרך כלל ווילען פון דעם נייעם צושטאנד נישט ליידען און דער פוי־לישער שטאנד־בעזיץ וועט אויף א האר נישט פער־קלענערט ווערען; עס וועט נישט ווערען מיט קיין איין פוילישער שול, אדער מיט קיין איין פוילישען בעאמטען וויניגער. די געזעצען פון דעם נייעם סיים ווילען אפשר אויסזעהען אנדערש, ווי דאס וואלט זיך געווינשען ניעדזיאלקאווסקי פון איין עק פון דער באריקאדע און ריבארסקי — פון דעם צווייטען עק — אבער דאס פוילישע פאלק אלס גאנצעס וועט דערפון קיין האר נישט ליידען, ווייל כמעט 90 פראצענט אדער נאך מעהר פון די דעפו־טאטען ווילען פארט זיין פאליאקען און טאקע גו־טע איבערגעבענע פאטריאטען, געקליבענע דורך פא־ליאקען. אנדערש איז ביי די מינדערהייטען, וועלכע ס'דראהט אלץ צו פערלירען, וועלכע עס דראהט פערשטויסען צו ווערען אויף דער פוילישער פארלא־מענטארישער טריבונע, אפילו ביי די געענדערטע פערהעלטענישען, אפילו אין א מינארנעם טאן — דאס איז דער פאליטיש־טראגישער מצב, אין וועל־כען מיר זענען אריינגעשטויסען געווארען 15 יאהר נאכן צוריקבעקומען פון פוילען איהר אונאפהענ־גיגקייט.

די וואהל־ארדינאציע שאפט א נייע תקופה אין דער געשיכטע פון דעם אונאפהענגיגען פוילען, ווי אזוי די דאזיגע תקופה וועט אויסזעהען, איז שווער צו זאגען.

צי וועט זיך אבער דער פאליטישער פרצוף פון פוילען ענדערען? צי וועט דער נייער צוזאמענשטעל פון סיים זיין א בעוויז דערפאר, אז אין פוילען איז דערגרייכט געווארען א פולשטענדיגער בורג־פרידען, אז עס זענען מעהר נישט פערהאן קיין סאציאלע קאנפליקטען און מינדערהייטס - פראבלעמען? ניין, לחלוטין ניין. אזעלכע ענינים לאזען זיך נישט אפ־מעקען, אפילו דורך די געזעצען פון די קליגסטע און ענטשלאסענסטע מאכט־האבער. ס'איז שוין דער היס־טארישער שיקזאל פון פוילען, אז זי האט שטענדיג אין איהרע גרעניצען א היפשע צאהל מינדערהייטען און אז זי איז אין עטנאגראפישען זין נישט קיין אויסגעשפראכענע נאציאנאלע מלוכה. מיר ווילען נישט אוועקבלאנדזשען אויף די ווייטע וועגען פון דער פויליש־ליטווישער אוניע, ווייס־רוסישע בא־יארען און „סיטשאוע" קאזאקען, כדי פעסטצו־שטעלען די ריכטיגקייט פון אונזער בעהויפטונג.

אויך דאס בענייטע פוילען טיילט דעם שיקזאל פון אמאליגען פוילען און זי נעהמט אריין אין איהרע גרעניצען א היפשען פראצענט מינדערהייטען. דאס איז א בעוויז פון גרויסמאכט - עקספאנסיע, וואס מען טאר נישט גרינגשעצען. אהן די מינדערהייטען ווערט פוילען טעריטאריאל איינגעשרומפען צו דער בעריהמטער „קערזאן־ליניע" (ביז סאקאלקע, רעד.) פון יאהר 1920, אין דער צייט פון דער באלשעוויס־טישער אינוואזיע, אדער אפשר נאכמעהר.

דעם דאזיגען פאקט האבען פערשטאנען אלע גרויסע פוילישע פאטריאטען מיט דעם מארשאל פיל־סודסקי איינשליסליך, ווען זיי האבען געווארפען דעם לאזונג „זא נאשאן אי וואשאן וואלנאשטש", אונטערשטרייכענדיג דערביי טאקע דאס ווארט „וואשאן".

דער דאזיגער לאזונג איז געוועזען די געוואלדיגע קראפט, וועלכע האט פאפולער געמאכט אלע פוי־לישע אויפשטאנדען פון 19־טען יאהרהונדערט און איז געוועזען גלייכצייטיג אנ.אנדייטונג אויף דעם פא־ליטישען פראגראם, וועלכען פוילען דארף און וועט פערווירקליכען, ווען זי וועט ווערען אנ'אונאפהענ־גיגע מדינה.

„זא וואלנאשטש וואשאן" — דאס האט מען קלאר און דייטליך גענומען אט די פערשידענע מינ־דערהייטען, וועלכע האבען געוואוינט אויף דעם היסטאריש־פוילישען באדען. די שעפער און בויער פון פוילען האבען נאך אין יענע צייטען, ווען זיי האבען מיט געוועהר אין האנט געמוזט קעמפען געגען די אקופאנטען, פערשטאנען — אז א פוילען אין די עטנאגראפישע גרעניצען, — איז א טויט - קלאפ פאר די גרויסמאכט - אספיראציעס פון דעם אמאליגען פוילען פון די צייטען פון די יאגעלאנען און באטארי.

און די דאזיגע פראגראם - לאזונג, וועלכע איז טיף איינגעקריצט אין דער פוילישער געשיכטע פון 19־טען יאהרהונדערט, איז נישט סתם עפעס א רע־קלאמע, נאר א גרויסע פערפליכטונג פאר די יעניגע וועלכע זעהען אביסעל ווייטער, ווי די עקסטרעמיס־טישע אולטרא - נאציאנאליסטישע ענדעציע, אדער ווי די ענגהארציגע און קליינקעפלדיגע פויערים - פארטייען.

צי וויל מען שוין רעזיגנירען פון דער דאזיגער ירושה פון די פוילישע פאווסטאנצעס און אינסור־גענטען?

שווערע וואלקענס בעדעקן דעם פאליטישען האריזאנט פון די פעלקער און אומזיכער זענען די יסודות, אויף וועלכע די וועלט באזירט נאך דער וועלט־מלחמה.

אין אזעלכע שווערע צייטען איז דאס שעצ - בארסטע און וויכטיגסטע קאפיטאל, נישט דער א־דער יענער פאפירענער אפמאך, נאר דאס הארץ און געוויסען פון בירגער, וואס מ'מוז מיט גרויס זארגפעלטיגקייט אפהיטען — אט דער אינערליכער קאפיטאל פון מיליאנען מענשען, וועלכע זענען בע האפטען דורך איין ווילען און בעלעבט פון איין שטרעבונג — דאס איז דער שטארקסטער שטיץ־פונקט. צי קען מען און צי טאר מען אזא קאפיטאל גרינגשעצען? צי קען מען אין אזא צייט אוועק־שטעלען א בירגער אין אזא פאזיציע, אז ביי איהם זאל זיך דערוועקען א ספק, צי ער האט בכלל וועל־כע ס'איז דעה אין דעם מלוכה־לעבען?

אין אזעלכע צייטען מוזען מלוכה־מענער אלץ אפשאצען פון שטאנדפונקט פון היסטארישע פער־ספעקטיוועז און האבען א ווייטען קוק אין דער צוקונפט.

דאס איז אין אלגעמיין דאס בילד פון דער נייער תקופה, אין וועלכער ס'טרעט אריין דאס אונאפ־העגניגע פוילען.

א. צינצינאטוס.

סיסטעמאטישער פערניכטונגס־קאמף געגען יודען אין דייטשלאנד

מען צווינגט יודען איבערצוגעבען זייערע געשעפטען אין ארישע הענד

פון זיכערע קוועלען, וואס מען דערהאלט איצט פון דייטשלאנד דערוואוסט מען זיך, אז דער נייער ווירטשאפטליכער פערניכטונגס־קאמף גע - גען יודען, וואס האט זיך לעצטענס אויך אין בערלין און אין אנדערע גרעסערע שטעט אויסגע־דריקט אין שווערע עקסצעסען געגען יודישע גע־שעפטען ווערט אנגעפיהרט פון איין האנד און האט דעם ציל פארצוברייטען דאס איבערגעהען פון די געשעפטען פון די יודישע הענד אין נישט־יו־דישע.

שוין נאך דעם באיקאט־שטורם פון יאהר 1933 האבען זעהר א סך יודישע סוחרים און פאבריקאנ־טען זייערע אונטערנעהמונגען אונטער זעהר פאר זיי שווערע, אפילו קאטאסטראפאלע בעדינגונגען, איבערגעגעבען צו נישט - יודען. די סיסטעמאטיש אדורכגעפיהרטע קרעדיט־קינדיגונג פאר די יו - דישע ווארען־הייזער מצד די בענק וואס ווערען קאנטראלירט פון דער מלוכה האבען נישט וועניג צוגעהאלפען צום צוזאמענברוך פון די יודישע אנ־טערנעהמונגען און זייער איבערגעהען אין נישט־יודישע הענד. ווייטער זענען גאנצע בראנזשען ווי למשל, די אפטייקער־בראנזשע, אונטער'ן הער־טען דרוק און מיט אונטערשטיצונג פון דער רע־גירונג געווארען יודען־ריין. איצט האט מען זיך גענומען צו די יודישע געשעפטען בכדי די דאזיגע מיטעלע און קלענערע האנדעלס־אונטערנעהמונגען אויך איבערצופיהרען אין ארישע הענד. אייניגע ביישפילען ווילען בעווייזען ווי אזוי דאס ווערט געמאכט:

די לעצטע צאהלרייכע איבערפאלען אויף יו־דישע געשעפטען אין בערלין און אין די פארשטעט זענען פארגעקומען אויף איין און דעם זעלבען אויפן. א גרופע פון דרייסיג ביז פערציג נישט או־ניפארמירטע באנדע האבען זיך אריינגעריסען אין געשעפט, געזידעלט און געשלאגען מיט שטעקענס דעם אינהאבער, פערקויפער און קונים. פער - ניכטעט די סחורות און דעמאלירט די איינריכטונג פון געשעפט. אין טעקסטיל־ און קאנפעקציע־גע־שעפטען איז די סחורה בעשמוצט געווארען מיט סמאלע.

אויפ'ן צווייטען טאג נאך דער דאזיגער „העל־דישקייט" פלעגט געוועהנליך קומען אין געשעפט א גוט געקליידעטער יונגער מענש און ערקלערען דעם אינהאבער פון געשעפט, אז ער איז געוועזען שכור און שכור'ערהייט האט ער ארגאניזירט דעם איבערפאל. ער בעט דעריבער איהם מוחל צו זיין זיין לייכטזיניגע טאט און נישט אריינצוטראגען געגען איהם קיין אנקלאגע, ווייל ער קען פערלירען זיין עקזיסטענץ. דערמיט פערשטעהט זיך, איז מען אויסען געוועזען קודם כל ריינצוּוואשען די אר־טיגע פארטיי־ארגאניזאציע, וואס האט ארגאניזירט די איבערפאלען. און אין א קורצער צייט שפעטער זענען געקומען אנדערע „הערען", בכדי זיך צו דערוויסען, אויב און אונטער וועלכע בעדינגונגען דער אייגענטימער איז גענייגט אפצוטרעטען זיין געשעפט צו א אריער. דערביי האט אויך נישט געפעהלט א געוויסע דראהענדע אנצוהערעניש.

אבער אויך דורך אנדערע שאנטאזש־מיטלען ווערט צוגעגרייט דאס איבערגעהען פון יודישע אונטערנעהמונגען אין ארישע הענד. אזוי למשל דריי זעהר בעקאנטע יודישע אונטערנעהמער אין בערלין בעקומען אפערטען אפצוטרעטען זייערע אונטערנעמונגען צו אריער; זיי האבען זיך אפ־געזאגט דאס צו טון. באלד דערויף זענען זיי אויפ'ן סמך פון מסירות ארעסטירט געווארען און די אומשטאנדען פון ארעסט האבען קלאר געגעבען צו פערשטעהען, אז צווישען די „אפערטען" און די מסירות איז געווען א דירעקטער צוזאמענהאנג.

דער בערלינער קארעספאנדענט פון „ניוס קראָניקל" מעלדעט וועגען עהנליכע פאלען פון בערלין און פיהרט אויס, אז וואהרשיינליך האנדעלט עס זיך אין א נייער טאקטיק אין דעם נייעם ווירט־שאפטליכען פערניכטונגס־קאמף געגען יודען. די לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד ווערט פון טאג צו טאג פערצווייפעלטער. לעצטענס ווערט סיסטעמ־אטישע ארבייט, אז די בוכהאנדלונגען און ראדיא געשעפטען, וואס געפינען זיך נאך אין יודישע הענד זאלען איבערגעהען אין ארישע הענד.

אויך די געזעלשאפטליכע בעציהונג לגבי יו־דען ווערט פון טאג צו טאג ערגער. דער גאו־לייטער פון מינכען־אויבערבייערן, וועזשורעק, האט ארויסגעגעבען א „פעראָרדנונג" צו אלע פערוואל־טער פון די פערשידענע בעטריבס־דעלעגעמענער און בעטריבס־פערוואלטער (אין אלע פאבריקען און אונטערנעהמונגען זענען צווישען די ארבייטער און אנגעשטעלטע געשאפען געווארען נאציסטישע קע־מערלעך) אין די יודישע אונטערנעהמונגען אין וועלכער עס ווערט געזאגט, אז לגבי מענשען, וואס געהערען נישט צו דער דייטשער פאלקס־גע־מיינשאפט, האט דער דייטשער פאלקס־גענאסע קיין שום פערפליכטונגען נישט. עס איז דעריבער נישט אין ארדנונג, ווען א דייטשער פאלקס־גענאסע ווייזט ארויס צו א יוד א בעזונדערען כבוד.

ווייטער ווערט אין דער פעראָרדענונג געזאגט אז צום בעדויערען איז פעסטגעשטעלט געווארען, דאס דייטשע פאלקס־גענאסען און פאלקס־גענא־סענס האבען נאכ'ן טויט פון זייער יודישען שעף עפענטליך אין דער פרעסע אויסגעדריקט דעם פער שטארבענעם אנ'עהרענדען נאכרוף. אזא האדלונג איז פאר מיטגלידער פון דייטשען ארבייטס־פראנט אונווירדיג און דעריבער ווערט די מיטגלידער פון דייטשען ארבייטס־פראנט פערוועהרט ביי פער־שידענע געלעגענהייטען, ביי וועלכע יודען ווערען געשטעלט אין מיטעלפונקט פון פעראינטערעסירונג נישט אויסצודריקען זיי קיין פערעהרונג אדער לויב ביעט דורך ווערטער און נישט דורך שריפט.

עס ווערט אויך פערוועהרט אין דער פרעסע צו געבען נעקראלאגען מיט דער אונטערשריפט „די אנגעשטעלטע", „דאס פערסאנאל", „די אר־בייטער", „די מיטארבייטער" א. א. וו. נאר יע־דער פאלקס־גענאסע, וואס האט דאט בעדערפעניש ארויסצוּווייזען א יוד כבוד מוז זיך אונטערשרייבען מיט זיין נאמען און זעלבסטפערשטענדליך אויך רעכענען זיך דערמיט, אז ער וועט, אין הסכם מיט זיין טאט, אויך בעהאנדעלט ווערען אויף א „יעהדן יגדן אופן".

געוועזענע פראנט־קעמפער־ארגאניזאציע

וויכטיגער פאקטאר אין עפענטליכען לעבען

לעצטענס הערט מען אלץ עפטער וועגען די אזוי גערופענע „קאמבאטענטען" ד.ה. פעראיינען פון די אמאליגע פראנט־קעמפער. די דאזיגע פעראיינען שפילען א אלס גרעסערע ראלע אין דער אינער־ליכער פאליטיק פון זייער לאנד און אפילו פון דער אינטערנאציאנאלער פאליטיק זאגען זיי לעצ טענס זייער וואגיג ווארט. עס איז דאך למשל נאך פריש אין זכרון דער אפעל פון ענגלישען פרינץ אף אועלס צו די ענגלישע קאמבאטאנטען ארויסצושטרעקען א האנד צו די אמאליגע שונאים — די דייטשע קאמבאטאנטען. אויך אין יודי־שען לעבען, בעזונדער אין פוילען רוקען זיך די אמאליגע יודישע פראנט־קעמפער ארויס אין עפענט ליכען לעבען. אין די פערשידענע פאליטישע קאמבי נאציעס הערט מען אלץ עפטער דערמאהנען די יודישע קאמבאטאנטען. מיר ברענגען דא דע־ריבער א קורצע שילדערונג פון דער ענטשטעהונג פון דער נאך־מלחמה'דיגער אינטערנאציאנאלער בע־וועגונג פון אייבעם פון די אנפיהרער פון דער פוי־לישער קאמבאטאנטען־בעוועגונג.

„באלד נאך דער מלחמה האבען זיך אין אלע לענדער, וואס האבען זיך אין איהר בעטייליגט געגרינדעט קריגער־פעראיינען, וועלכע האבען זיך געשטעלט די אויפגאבע צו שיצען די אינטערעסען פון די פראנט־קעמפער, בעזונדערס אבער פון די אינוואלידען. א חוץ דעם ערפילענדיג זייער פליכט לגבי דעם פאטערלאנד, האבען די מיליאנען בירגער־קאמבאטאנטען, צוריקקומענדיג אהיים געהאט דאס בעוואוסטזיין, אז אין די ענינים פון די אי־נערליכע און אויסערליכע פאליטיק פון זייערע לענדער האבען זיי א גרעסערע דעה ווי זייערע מיטבירגער וואס זענען צוליב וועלכע עס איז סיבות געבליבען הינטערן פראנט.

אין די זיגערישע לענדער האט א חוץ דעם אין די רייהען פון די אמאליגע פראנט־קעמפער געהערשט די איבערצייגונג, אז די אדורכגעמאכטע מלחמה מוז שוין זיין די לעצטע און אז דאס וועט מען קענען דערגרייכען נאר אין פאל, אויב די קאמבאטאנטען־פעראיינען ווילען האבען די קאנ טראלע איבער די פראפעסיאנעלע פאליטיקער און דיפלאמאטען וואס זענען כלומרשט אונפעהיג צו פערשטעהען דעם גייסט פון דער נייער צייט.

בכדי צו קאארדינירען זייערע בעמיהונגען אין דער ריכטונג האבען די בעזונדערע פראנצויזישע, ענגלישע, בעלגישע, איטאליענישע און אמערי־קאנישע קאמבאטאנטען־פערבאנדען פערקניפט צווי שען זיך א קאנטאקט. אזוי ארום איז אין נאוועמבער 1920 געשאפען געווארען די צווישען־קאאליציע־פעדעראציע פון די אמאליגע פראנט - קעמפער „פידאק" צו וועלכער עס זענען שפעטער צוגעטרע טען קאמבאטאנטען־פערבאנדען פון אנדערע לענ דער. היינט זענען אין „פידאק" ארגאניזירט עט־ליכע צעהנדליג ארגאניזאציעס פון 11 לענדער. די מיליאנען מיטגלידער זענען אלע פאטריאטיש געשטימט און אלס גאראנטיע פון אפהיטען די טראקטאטען האט געדינט די צווישען־קאאליציע־סאלידאריטעט.

אין יאהר 1931 האט אנרי בארביס געשאפען אנ'אינטערנאציאנאל פון די געוועזענע קאמבא־טאנטען, וואס האט גרופירט די קאמוניזירענדע פראנצויזישע דייטשע און עסטרייכישע פערבאנדען. די דאזיגע ארגאניזאציע האט אבער נישט געהאט קיין לאנגע עקזיסטענץ.

ערשט אין יאהר 1926 איז אין זשענעווע געשאפען געווארען „די אינטערנאציאנאלע קאנ־פעדעראציע פון די אינוואלידען־און קאמבאטאנטען פערבאנדען." אין איהר האבען זיך גרופירט די דעמאקראטישע ארגאניזאציעס, וואס אונטערשטי־צען די פעלקער־ליגע. עס עקזיסטירען אזוי ארום צווי פעדעראציעס: „פידאק" און די נייע „קיא־מאק". אייניגע פערבאנדען, ווי למשל, דער פער־באנד פון די אינוואלידען אין דער פוילישער מלוכה אדער די פראנצויזישע אוניאן פעדעראל געהערען גלייכצייטיג צו „פידאק" און צו „קיאמאק" די לעצטע האט שוין געטראגען אנ'אינטערנאצי־אנאלען כאראקטער, ווייל צו איהר האבען שוין געהערט נישט נאר די לענדער, וואס האבען גע־הערט צו דער קאאליציע, נאר אויך די דייטשע און עסטרייכישע קאמבאטאנטען־ארגאניזאציעס. די דא־זיגע ארגאניזאציעס זענען אבער אויפגעלעזט גע־ווארען אין דייטשלאנד דורך היטלער'ן און אין עסטרייך דורך דאלפוס'ן. לעצטענס איז געמאכט געווארען א פרוב אריינצוציהען אין „קיאמאק" די נאציאנאל־סאציאליסטישע קאמבאטאנטען־ארגא ניזאציעס פון דייטשלאנד, וואס איז אבער נישט געלונגען. זיי וואלטען זיך דארט געפיהלט נישט היימליך אין דער פאציפיסטישער אטמאספער פון „קיאמאק", גיכער וואלטען זיי אריינגעטרעטען אין „פידאק" אבער דאס איז נאר א צווישען־קאאליציע־פעדעראציע. אויפ'ן קומענדיגען קאנגרעס פון „פי דאק" ווערט אפילו שוין צוגעגרייט א פארשלאג אריינצונעהמען די דייטשען אין „פידאק". דער קאנגרעס וועט דעם פארשלאג זיכער אפווארפען, ווייל בעזונדערס שטארק זענען געגען דעם די בעלגישע פערבאנדען.

עס זענען אבער כסדר געמאכט געווארען פרובען אריינצוציהען די דייטשע פערבאנדען און אין יאהר 1933 ווען עס איז אין זשענעווע איינגעארדענט געווארען א גרויסע מאניפעסטאציע פון די קאמ־באטאנטען־פערבאנדען פאר דער קאלעקטיווער אר־גאניזאציע פון זיכערקייט און בעגרענצונג פון די בעוואפנונגען זענען אויך איינגעלאדען געווארען די דעמאקראטישע דייטשע קאמבאטאנטען — פער־באנדען (אנדערע האבען מיט „פידאק בכלל נישט געוואלט אונטערהאנדלען.) אבער ווען די מא־ניפעסטאציע איז פארגעקומען אין מערץ איז קיין דייטשער דעלעגאט נישט געקומען ביי דער מאכט איז שוין געוועזען היטלער און די פערבאנדען, וואס האבען צוגעזאגט צו קומען קיין זשענעווע זענען שוין ליקווידירט געווארען.

איצט, נאך צוויי יאהר היטלער־רעזשים אין דייטשלאנד, פיהרט דער „פידאק" ווייטער אונ־טערהאנדלונגען מיט די דייטשע קאמבאטאנטען דער בעסטער בעוויז דערפון איז די בעקאנטע ווענדונג פון פרינץ אף אועלס די דייטשען זאגען זיך שוין איצט נישט אפ פון קומען אין בעריה־רונג מיט די קאמבאטאנטען פון אנדערע לענדער: עס איז זיי איצט נויטיג צו זייער פראפאגאנדע.

—=—

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך, 17 — ט"ז תמוז תרצה — יולי

זון-אויפגאנג 3.35
זון-אונטערגאנג 7.49

דער נייער שטאט-פרעזידענט ווערט שוין היינט איבערנעהמען זיין אמט

(א) נעכטען האט דער ניי־נאמינירטער, צייט־ווייליגער לאדזער פרעזידענט, פּולק. גלאזעק, בעזוכט דעם וואיעוואדע ה' האוקע־נאוואק, פאר וועלכען ער איז פארגעשטעלט געווארען.

דער פולק. גלאזעק האט אפגעהאלטען א קורצע קאנפערענץ, אויף וועלכער עס זענען ארומגערעדט געווארען א רייה פראבלעמען, וואס זענען נוגע די ארבייטען פון דער לאדזער זעלבסטפערוואלטונג, אויף'ן געביט פון שטאטישען אויפבוי, עפענטליכע ארבייטען א. אז. וו.

דער נייער פרעזידענט איז נאך נישט געווען אינם ראטהויז; און דאס אריינפיהרען איהם אהין, און דאס אנהויבען צו אמטירען וועט פארקומען היינט.

היינט ווערט דער פרעזידענט גלאזעק, אין דער אנוועזענהייט פון א פארשטעהער פון וואיעוואדען אמט, איבערנעהמען דאס אמטירען פון די הענד פון דעם ביז־איצטיגען קאמיסאר, אינזש. וואיעוואדזקי, וועלכער וועט, לויט ווי מ'אינפארמירט אונז, תיכף ארויספאהרען אויף אורלויב.

אז ער וועט זיך צוריקקעהרען פונם אורלויב, זאל ער ווערען דירעקטאר פון דער קאנאליזאציע און וואסער - לייטונג - אפטיילונג. די דאזיגע פראגע איז נאך אבער נישט ענדגילטיג בעשלאסען.

וועהלער-רשימה צום סיים

בעשטימט א וואהל-רעפעראט ביי דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג

(א) אין שייכות מיטן פונאנדערשרייבען די וואהלען צום סיים און סענאט, ווערען אין דער לאדזער שטאט־פערוואלטונג געמאכט הכנות צום צונויפשטעלען די רשימה פון די וועהלער, וואס זענען בערעכטיגט צו שטימען אויף קאנדידאטען אויף דעפוטאטען.

אין דער ערשטער רייה איז בעשטימט געווארען א ספעציעלער וואהל־רעפעראט ביי דער שטאט־פערוואלטונג, בראש פון וועלכען עס האט זיך געשטעלט דער דירעקטאר פון דער שטאט - פערוואלטונג, ה' מיעטשיסלאוו קאלינאווסקי.

די ביוראס פון דעם דאזיגען רעפעראט געפינען זיך אויפן פרייהייטס - פלאץ 14 (ערשטער שטאק).

לויט ווי מ'אינפארמירט אונז, ווערען איצט פאר־נאנדערגעשיקט ספעציעלע רשימה־פארמולארען אין בעזונדערע קאמיסאריאטער, פונוואנען זיי וועלען דערנאך אריבערגעשיקט ווערען צום אויספיהלען די בעזונדערע הויז־בעזיצער אדער זשאנדצעס

די הויז־ווירטען האבען זיך פערפליכטעט שפעט־סטענס ביז שבת, דעם 20. ד. ח. אויסצופילען די רשימה - בלאנקעטען, אריינשטעלענדיג אין זיי אלע פערזאנען, וואס וואוינען אין זייערע הייזער און זענען, לויט די יאהרען, בערעכטיגט צו וועהלען. די אויסגעפילטע הויז־רשימות מוזען בעלייגט ווערען אין די ענטשפרעכענדע מעלדונגס־ביוראס.

אינם וואהל־רעפעראט גופא ווערט שוין איצט שטארק געארבייט איבערן נארמירען דעם רעגיסטער פון דער בעפעלקערונג, און ביי דער דאזיגער ארבייט זענען בעשעפטיגט 30 פערזאן.

אין די בעזונדערע מעלדונגס - ביוראס וועלען אמטירען צו צוויי ספעציעלע בעאמטע, וועלכע וועלען צונעהמען די רשימה - בויגענס פון די הויז־בעזיצער.

נאך דעם, ווי ס'וועט דערהאלטען ווערען דער גאנצער רשימה - מאטעריאל, וועט דער וואהל - רעפעראט אין משך פון 3—4 טעג איהם פערגלייכען מיט דעם רעגיסטער פון דער בעפעלקערונג, און וועט אויסשטרייכען די פערזאנען, וועלכע האבען מחמת במה ובכמה טעמים פערלוירען דאס וואהל־רעכט — דהיינו, פערזאנען, וואס זענען דיסציפלי־נאריש דערוויטערט געווארען פון מלוכה־דינסט; פערזאנען, וואס האבען אויפן יסוד פון א געריכטס־אורטייל, פערלוירען די בירגער־רעכט; פערזאנען, וואס פערנעהמען זיך, אדער לעבען פון פראסטי - טוציע.

אנהויבענדיג פון דאנערשטאג דעם 25 ד. ח. וועט זיך אין וואהל־רעפעראט אנהויבען די פאק־טישע ארבייט איבערן צונויפשטעלען די וועהלער־רשימה. צו דער דאזיגער ארבייט וועלען אויף 5—6 טעג אנגאזשירט ווערען ספעציעלע שרייבערס.

היינט, דעם 17. ד. ח. וועט פערענדיגט ווערען די וועהלער־רשימה צום סענאט, וועלכע וועט אריי־בערגעשיקט ווערען אין דער געהעריגער וואהל - קאמיסיע.

די הויז־בעזיצער און די וואהלען צום סיים און סענאט

(א) עהערנעכטען אין אווענד איז אין זאל פון דער קרעדיט־געזעלשאפט,, פאמארסקא 21, פארגע־קומען א בעריכטס - פערזאמלונג פון די פערוואל־טונגען פון די לאדזער הויז־בעזיצער - פעראיינען.

אויף דער דאזיגער פערזאמלונג האט דער דעפ. שימעל, וועלכער האט אין סיים רעפרעזענטירט די אינטערעסען פון די הויז־בעזיצער, רעפערירט וועגען דעם פערלויף פון די ארבייטען אין סיים, און וועגען דעם רעזולטאט פון די ארבייטען אין בעצוג צו די הויז־בעזיצער. ער האט אויך בעריהרט די פראגע פונם אנטייל אין די קומענדיגע סיים־וואהלען.

די פערזאמעלטע האבען זיך אין פרינציפ נע־גאטיוו ארויסגעזאגט וועגען דער נייער וואהל־ארדי־נאציע.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33

אויך הנחה-פעסער קיין משעכא-סלאוואקיי און יוגאסלאוויען.

געפאלען דער עקספארט פון טעקסטיל-סחורות

(אג) לויט מעלדונגען פון דער לאדזער דעלע־גאטור פון מלוכה'שען עקספארט אינסטיטוט איז אין דער צייט פון 1־טען ביז'ן 30 יוני עקספארטירט געווארען טעקסטיל־סחורות 324,448 קילא אויף א סומע פון 2,374,798 זל., אין פערגלייך מיט'ן חודש מאי איז דער עקספארט געפאלען אויף 100,998 זל.

פון די 1. מפארט לענדער שטעהט ווייטער ענגלאנד מיט 105,245 קילא אין ווערט 658,355 זל., דאן איז אין דעם חודש געשטיגען דער עקס־פארט קיין טשעכאסלאוואקיען וואו עס איז עקס־פארט געווארען 17,267 קילא פאר 127,290 זל.

נייע פערוואלטונג פון פ.ז.א.א.

ביים אנפיהרער פון ד. א. ק. און ביים וואיעוואדע

(א) נעכטען זענען דורכ'ן אנפיהרער פון ד. א. ק. 4, גענ. סטאניסלאוו לאנגער, און דורך דעם וואיעוואדע, ה' האוקע־נאוואק, אויפגענומען געווארען דאס נייע פערוו... פרעזידיום פון פ.ז.א.א. (פעדעראציע פון ... לאנדס־בעשיצער־פערבאנד) בראש מיט'ן פרעזעס, גענ. סטאניסלאוו מאלאכאווסקי

זאל פילהארמאניע

נארוטאוויטשא 20

יונג-טעאטער

קינסטל. אנפיהרונג: ד"ר מיכאל בראנדט,

רעזשי: ד"ר בראנדט.

בעשטאלטונג פון רוים:אור־באן באך, פיס'ן אנטייל פון גאנצען אנסאמבל.

היינט מיטוואך 9.15 אוונט

„באסטאן"

בילעטען צו בעקומען א גאנצען טאג אין „קולטור־ליגע" און ביי דער קאסע פון פילהאר־מאניע.

לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע

וועט זיך נישט בעטייליגען אין לייפציגער יריד

(אג) פון 25 ביז'ן 29 אויגוסט קומען פאר אין לייפציג די הערבסט ירידים אויף וועלכער עס וועט אויך זיין שטארק רעפרעזענטירט די טעק־סטיל און גאלאנטעריע אפטיילונג. אין שייכות דערמיט האבען א גאנצע רייה לאדזער פירמען אין די לעצטע טעג בעקומען צוגעשיקט איינ־לאדונגען אויפ'ן לייפציגער יריד און וועלכע עס ווערט געזאגט, אז 6,000 פירמען האבען אויס־געשטעלט אויף די ירידים די נייעסטע מוסטערען און מאדעלען.

ווי מיר דערוויסען זיך האבען די לאדזער פראדוצענטען און הורטאוויניקעס נישט ברעה זיך צו בענוצען מיט די איינלאדונגען פון די לייפ־ציגער ירידים, ווייל די בעציהונג פון דער לאדזער טעקסטיל און גאלאנטעריע אינדוסטריע איז אין איצטיגען מאמענט, א נעגאטיווער צוליב פאל־גענדע מאטיווען:

1) די גרויסע פערזעלבסטשטענדיגונג פון דער לאדזער אינדוסטריע און דאס אונאפהענגיג זיך מא־כען פון דער דייטשער פראדוקציע, 2) די באיקאט טענדענץ פון דעם רוב לאדזער סוחרים. אויב עס האנדעלט זיך וועגען ערשטען מאטיוו טרעט ער אין לויפענדען יאהר ארויס מיט דער גרעסטער בולטקייט, ווייל מען דארף בעטאנען, אז אין די פערגאנגענע יאהרען איז די לאדזער טעקסטיל אינדוסטריע געווען שטארק פערטרעטען אויף דעם לייפציגער יריד. פון דער גאלאנטעריע בראנזשע פלעגען אנ'ערך 40 פראצענט לאדזער סוחרים פאהרען קיין לייפציג. דאס איז געווען א רעזול־טאט פון דער גרויסער אפהענגיגקייט פון דער גאלאנטעריע־בראנזשע פון דער דייטשער פראַ־דוקציע. די גאלאנטעריע סוחרים פלעגען אין לייפציג קויפען גרויסע טראנספארטען סחורות. אבער איינציגווייז האט זיך די פויליש גאלאנטעריע אונאפהענגיג געמאכט אזוי, אז ווען אפילו ס'וואלטן נישט געהערשט די באיקאט מיינדענצען, וואלט אויך, לויט דער מיינונג פון די פעראינטערעסירטע קרייזען, דער לאדזער אנטייל אין די לייפציגער ירידים געווען א מינימאלער.

„ווילדע יונגען" מיט שטיינער

האבען געפעהרליך צושלאגען א פאליציאנט

(א) אויף ראג זגערזשער און ווספולקע איז אויסגעבראכען א בלוטיג געשלעג צווישען 3 ווילדע יונגען, מחמת דעם, וואס זיי האבען נישט גע־קאנט פרידליך צוטיילען צווישען זיך א געוויסע גנבה.

עולם איז געשטאנען רוהיג ארום די שלע־גערס און זיך צוגעקוקט צו דעם בלוטיגען „קאמף", וואס די חברה־לייט האבען צווישען זיך געפיהרט מכבד־זייענדיג זיך מיט פייערדיגע קלעפ...

איינער אבער פון דעמזעלבען עולם האט נישט געקאנט פערטראגען די „פערמעסטונג פון די צו־שפילטע לײדענשאפטען", און ער האט אריפ ע־רופען דעם פאליציאנט לעאן מאצקיעוויטש, וועל־כער איז גראד פערבייגעפאהרען אויף א טראמוואי.

דער דאזיגער פאליציאנט האט זיך תיכף גענו־מען מאכען ארדענונג, געפרובט פונאנדעררייסען די ווילדע יונגען, אבער יענע האבען מאמענטאל געשלאסען אנ׳„איינהייטליכען פראנט" און אל־לאנג געשליידערט אויפ'ן פארשטעהער פון דער מאכט מיט שטיינער ארויסגעריסענע פון ברוק, ביז זיי האבען איהם בוכשטעבליך פערשטיינט, און ער איז א צובלוטיגטער און א פערחלשטער אנידערגעפאלען אויפ'ן ברוק.

די ווילדע יונגען זענען תיכף ענטלאפען, און צום שווער־פערוואונדעטען פאליציאנט איז ארויסגערופען געווארען פאגאטאוויע, וועלכע האט איהם, אין א געפעהרליכען צושטאנד מיט א צוהאק טען שארבען און קינבאק אריבערגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

דערוויל האט פאליציי ארעסטירט איינעם פון די ווילדע יונגען — א סברא דעם „הויפט־מאכער".

אויספלוגען קיין וויען

פון 25/7 ביז'ן 8/8 145 זל.
פון 25/7 ביז'ן 21/8 195 זל.

ביי א מאנאטליכען דארט זיין. אינדיווידועלע פעסער. די צאהל פלעצער איז בעגרעניצט

איינשרייבונגען:

Wagons-Lits Cook

Piotrkowska 64, tel. 170-77.

פרייטאג א פאפולערער צוג קיין גדיניע.

צוגאב-פאבאר

(א) מאנטאג, דעם 29 ה. ח. 8 א זייגער פריה, וועט אויף פיעטרקאווער 165 אמטירען א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר דעם יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון די קאמיסאריאטען 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14, וועלכע האבען צוליב וועלכע ס'איז סיבות זיך בשעת' נישט צוגעשטעלט צו דער רעקרוטען־קאמיסיע.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען

היינט, ביינאכט, דיזשורירן פאלגענדע אפטייקען קאפראווסקי (גאוואמיעיסקא 15), ס. טראוקאווסקי בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעיסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 95), ה סקוארפשינסקי (קאנטנא 54), ל. משינסקי (רא קיצינסקא 53).

פון דער „אובעזפיעטשאלניע"

(א) אין שייכות מיט דער רעארגאניזאציע אי־ דער לאדזער „אובעזפיעטשאלניע", איז אדורכגע־פיהרט געווארען א רעדוקציע פון א רייה בעאמטע דער עיקר פערהייראטע פרויען און גוט־סיטואירטע

די פראפעסיאנעלע פעראיינען פון אינטעלעק טועלע ארבייטער האבען וועגען דעם ענין אינטער ווענירט ביים דירעקטאר פון דער אובעזפיעטשאלניע און אין רעזולטאט פון דעם, זענען ביי דער אר־בייט איבערגעלאזט געווארען 20 בעאמטע, וועלכע זענען—אדער לענגער געווען בעשעפטיגט ביי דער ארבייט, אדער זענען בעלעסטיגט מיט גרעסערע משפחות.

אמט'ליכעס

(א) דער דירעקטאר פון דער לאדזער סאציא־לער פערזיכערונגס-אנשטאלט („אוביעזפיעטשאלניע") מיכאל וואנסאוויטש און דער הויפט-דאקטאר פון דערזעלבער אנשטאלט, דר. רישארד קוניצקי זענען ארויסגעפאהרען אויף אנ'אפרוהע־אורלויב.

דעם ערשטען פערטרעט דער לייטער אנדזשעי פיערוואיכא, און דעם צווייטען—דער דר. ריידער.

אנ'ארבייטער דערהרג'עט געווארען פון א צוג

(א) אויף די באהן־שינעס ביי דעם אלעק־סאנדערער שאסיי האט מען נעכטען געפונען א דערהרג'עטען דעם 66־יאהריגען ארבייטער, יוזעף יאראשטשיק פון דאלגע 31.

דאס אומגליק האט יאראשטשיק'ן געטראפען בעת ער איז געגאנגען צו דער ארבייט.

א נישט-דערגאנגענע גנבה

(א) נעכטען ביי נאכט האבען זיך גנבים אריינ געקריגען אין דער מפרעטור פון „שייבלער און גראהמאן" (סמיליא־גאס 5|7) און געפרובט גנב'ענען סחורה.

די פייערלעשער, וואס האבען געהאלטען וואך, האבען זיי דערין געשטערט, און די גנבים זע־נען בחרפתנו הרבים ענטלאפען, איבערלאזענדיג אויפן ארט זייערע כלי זיין, און עטליכע צעהנ־ליגער ארויסגעווארפענע שטיקער סחורה.

אונטערגעווארפען א קינד

(א) אין דער אפטיילונג פאר סאציאלער שוץ ביי דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג (זאוואדזקא 11) האט אנ'אומבעקאנטע פרוי אונטערגעווארפען א זויג-קינד אנ'ערך 3 וואכען אלט.

מ'האט דאס קינד איבערגעשיקט אין זשלאבעק.

אין ציעכאצינעק

איז צו בעקומען טעגליך דעם נייעם

פאלקסבלאט

ביי ש. סוכעצקי,
זדראיאווא 10.

20 ער און 56 זי

א מעשה מיט א ליבע, וואס איז שוין גאר קיין ליבע נישט געווען!

אז דער 20־יעהריגער חתן־בחור ס. שמולעוויטש האט זיך אין לאדז נישט גענאט צו וואס צו נעהמען און עס איז געווארען כלו כל הקצים'דיג; די שיך זענען געווארען אויסגעטאנצט, די הויזען, פערגעבען אויסגעריבען און קיין רייכע כלה האט זיך צו איהם שדכ'ענען נישט געוואלט — האט ער זיך אין א שעהנעם צי גאר אין א מיאוס'ען פריהמארגען מיישב געווען און ער איז אוועק אין דער וועלט אריין.

ויסע מ'לאדז, ויחן ב'באראנאוויטש: אונזער חתן בחור איז פערפאהרען אזש קיין באראנאוויטש. פאר וואס דווקא דארט אהין? — איז שווער צו ענטפערען, אפשר איז עס א גאט־זאך, און אפשר גאר דער פאר, ווייל דער באהן־בילעט האט זיך איהם אויסגעלאזט און קיין קליינגעלד אויף צו קויפען א ווייטערען בילעט האט ער אין בייטעלע נישט געהאט...

וואס טוט אזא לאדזער בחור אין א ווילד־פרעמדער שטאט? — גארנישט טוט ער, ער דרעהט זיך ארום אויף גרויסע געהאקטע צרות, וואו מען עסט נישט איין טאג, עסט מען נישט דעם צווייטען, וואו מען נעכטיגט נישט היינט, נעכטיגט מען אויך נישט מארגען, מיט אייןווארט — גארנישט היטב'דיג.

האט דער חתן־דנן אזוי לאנג ארומגעבלאנדזשעט אין באראנאוויטש, ביז גאט האט געהאלפען און אונזער בחור שטויסט זיך אויף דער 51־יעהריגער פרומע ב. א ווייב פון א מאן און דאס דווקא א שטארק התונה־געהאטע און א שטארק געפודערטע און גאר, גאר שטארק געשמינקעוועטע.

ווייסט מען נישט, צו האבען זיך איהרע יאהרען בעהאלטען אונטער דעם פודער און רוזש און דער בחור האט זיי נישט אנגעזעהען, צי גאר האט זי איהרע יאהרען בעהאלטען נישט געקענט, נאר אונזער בחור האט, בלית־ברירה געמוזט טון אנ'עבירה — דאס איז נישט אזוי וויכטיג, וויכטיג איז, אז דאס פארעל האט זיך אזוי פערליבט; פערליאפעט, ביז איבער די אויערען.

האט דאך אבער די 51־יעהריגע פרומע געהאט א מאן, א יוד, א בכבוד'ער סוחר, וועלכער האט מיט איהר געפרובט איינ'טענה'ען מיט גוטען:

— פרומע, מיין ווייב, מיר זענען דאך שוין, גאט זיין דאנק, א חתונה־געהאטע פאר שוין עטליכע און צוואנציג יאהר, ווי קענסטו מיר און דיר אויף דער עלטער פערשווארצען ס'פנים? און מיט וועמען, מיט אזא שניעק, מיט אזא הוליע־סראקע?

אבער רעד היינט, רעד מארגען. פרומעס הארץ איז געבליבען, ווי א שטיין צו די געבעטען פון איהר מאן:

— וואס זאל איך טון? — ער האט מיך „בעצויבערט", ער האט מיך פער'כישופ'ט — איך האב איהם ליב...

אבער ליבע אהין, ליבע אהער, פון בלויז ליבע קען מען נישט לעבען ובפרט א 20־יעהריגער בחור מיט א 50־יעהריגער פרוי, און דערצו נאך איז נישט אייביג בעקוועם צו פיהרען א ליבע מיט אנ'אלטער יורענע, הינטער דעם מאנס פלייצעס. האט דער בחור אזוי לאנג געארבייט מיט דער יורענע, ביז ער האט איהר איבערגערעדט, דבר'ט און אין א שיינעם פריהמארגען, האבען זיי ביידע פערלאזט באראנאוויטש און זיי זענען געקומען קיין לאדז.

פערשטעהט זיך, אז פון באראנאוויטש איז דאס ווייבעל נישט אוועק בידים ריקנות דער בחור האט שוין געזעהען, אז זי זאל מיטנעהמען דעם מאנס עטליכע טויזענט גילדען, איהרע תכשיטים און אזוי ווייטער און זיי האבען זיך געלעבט אין לאדז, געגעסען זיך פון די מיילעכלעך און קוצעניומוצעניו, ווי להבדיל, א יונג פארל אין האניג־חודש.

דערווייל דער מאן, הער ר. מאנדעל אין בארא־נאוויטש דערזעהענדיג דעם חורבן, וואס זיין טרייער זיווג האט איהם אין שטוב געמאכט, האט ער נישט גערוהט און חוקר ודורש זייענדיג, וואוהין זיין ווייבעל איז פערשוואונדען געווארען, איז ער איהר נאכגעפאהרען קיין לאדז און זי געפאדערט לדין:

— מילא, דאס געלד, דאס ציהרונג, וואס דו האסט צוגענומען, בין איך דיר מוחל — ווער דערשטיקט דערמיט, אבער דאס, וואס דו שלעפסט זיך ארום מיט א פרעמדען יונג, דאס וויל איך נישט מעהר ליידען, אדער קום צוריק, אדער איך וועל מיט דיר שלאגען די כפרה. איך וועל דיך גט'ן און — ברוך שפטרנו...

אבער פרומע, פיהלענדיג זיך, הפנים, בעסער אין דער ראל פון „א קאכאנקע", ווי אין דער ראל פון א „ראזוואודקע" האט גע'טענה'ט, לא מיט א ספאדעק.

— צי וואס דארף איך א גט? — ער וועט מיר נישט קליידען צום פנים... עס איז מיר אזוי אויך גוט. איבעריגענס, דו ווילסט דווקא א גט? — גוט, זאל מיינס איבערגעהען, נאר פאר א גט, וויל איך בעצאהלט כך־וכך.... קענסטו עס בעצאהלען — הרי טוב, ואם לאו — קענסטו דיר געזונטערהייט צוריקפאהרען קיין באראנאוויטש און דארט אלעמען דערצעהלען, אז עס איז מיר דא זעהר גוט.

איז דער מאן צוריקגעפאהרען מיטן פעטוך און פרומע האט ווייטער געלעבט מיט איהר „קאכאנעק" אזוי לאנג —

ביז עס איז געווארען כלה פרוטה מן הכיס. אזוי לאנג ווי די יורענע האט געהאט די פאר גילדען, האט זי געהאט די ליבע פון איהר „אידעאל", האבען זיך די פאר גילדען אויסגעלאזען, האט זיך אויך די ליבע ביי איהר אידעאל אויסגעשעפט. ביז — דא וואלט מען אייגענטליך געדארפט מאכען א גאנצע שורה מיט פינטעלעך.... נאר מיר וועלען עס מאכען פראזאאישער און עס דערצעהלען איינפאכער:

דער בחור האט זי געלאזט שוויצען צוזאמען מיט איהרע עטליכע צעהנדליג יאהר און.... פרומע איז געווארען אויף גרויסע צרות: נישט קיין געלד, נישט קיין ציהרונג, נישט קיין ליבע און פרומע האט אנגעהויבען צו אלארמירען איהר מאן אין בארא־נאוויטש.

— ראפאלשי קרוין, דערבארעם דיך און נעהם מיך אהיים, איך וועל שוין מעהר נישט, כ'וועל שוין גוט און פרום זיין....

אבער דאסמאל האט הער מ. איהר מאן פון באראנאוויטש שוין געהאנדעלט סוהרישער; ער האט, אזוי צו זאגען, אויסגענוצט די קאניונקטור, און האט איהר נעכטען אין לאדז אפגעג'גט.

דעם גט האט זיי ערטיילט הרב טרייסטמאן.

טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
ציגעל־גאס 27, טעל. 112-25

גראנדיעזער ארטיסטישער פעסטיוואל
לכבוד דעם בעריהמטען ארטיסט. ליבלינג פון לאדזשער פובליקום
יוסף קאמען
קומט פאר מארגען דאנערשטאג, דעם 18 יולי 1935, פינקטליך 15 9 אווענט
ס'ווערט אויסגעפירט:
— I. —
דער וועלט־בערימטער
לודוויק זאץ
אין זיין שלאגער־פיעסע
„דער גזלן"
מיט'ן גלענצענדען אנסאמבל פון טעאטער „ראזמאיטאשטשי". —

II. א. מיכאל זניטש שטאלץ פון דער פוילישער בינע און עקראן.
ב. לודוויק זאץ, אונזער גרויסער אמעריקאנער גאסט.
ג. איציק מאנגער, דער בעריהמטער באלאדען־דיכטער.
ד. עליזא פישער, בעקאנטע ארטיסטין פון לאדזער שטאט־טעאטער.
ה. יאצעק וואשטשעראוויטש, בערימטער ארטיסט פון לאדזער שטאט־טעאטער.
ו. דארא סקורי, בעריהמטע זינגערין פון דער מעלאנער אפערע.
ז. יהודית בערג, בעקאנטע יודישע טענצערין.
ח. בראניסלאוו דארדזשינסקי, אויסגעצייכענטער ארטיסט פון פוילישער בינע.
ט. פ. מזאה, דירעקטאר פון דער „ווילנער טרופע".
י. משה בראדערזאן. דיכטער און קינסטלער. לייטער פון „ארארעט".
יא. יוסף קאמען.
ביים קלאוויר: מאריא בלומען, לעאן זעלמאן.

בילעטען צו בעקומען אין רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט", פיעטריקאווער 21, צוקערניע „אסטאריא", פיעטריקאווער 27 און ביי דער קאסע פון טעאטער.

גארטן־פערוויילונג לטובת „תומכי אורחים"
(אויפרוף)
צו דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג!

ווי יעדען איז בעוואוסט, עקזיסטירט ביי „תומכי אורחים" א שטענדיגע שבתים און יום־טובים־קוך, וואו דער בכבוד'ער, אונטערדריקטער ארימאן, און אויך צוגערייזטע פון דער פרעמד בעקומען צו עסען מאהלצייטען פון אייניגע גאהרונגס־שפייזען צו דער זאט, און פאר בכבוד'ע פאמיליעס ווערען אהיים געגעבען געקאכטע מאהלצייטען און פאר זעהר בכבוד'ע ווערען אראפגעגעבען פעקלעך פראדוקטען (מתן בסתר) וואס ווערט געשיקט אהיים אין שטוב.

נישט קוקענדיג אויף דעם גרויסען דעפיציט, וואס ס'איז געבליבען נאך די לעצטע פסח־ און שבועות־אקציעס, וואס „תומכי אורחים" האט א־דורכגעפיהרט אין זאל פאמארסקא 43, וואו ס'האבען פסח געגעסען 300 מענער, פרויען און קינדער און 750 פאמיליעס האבען אהיים בעקומען פראדוקטען אין נאטור, פיהרט „תומכי אורחים" רעגולער איהר טעטיגקייט, זאגאר לעצטענס איז די טעטיגקייט פיל פערגרעסערט געווארען. און די פעראיינס־טעטיגקייט ווערט פערברייטערט אויף פערשידענע געביטען.

זייענדיג זיכער אין דער ווייטערער מיטהילף פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, ארדענען מיר איין דעם קומענדיגען זונטאג, דעם 21. יולי א גארטען־פעסט אין „העלענאוו", וועלכענס הכנסה איז בעשטימט אויף צו פערגרעסערן די פעראיינס־טעטיגקייט.

ווי נויטיג ס'איז אין איצטיגען מאמענט צו פערברייטערען די טעטיגקייט, קען זיך יעדער מיטגליד, און שפענדער איבערצייגען בעזוכענדיג די קאנצעלאריע און די קוך, וועלכע געפינט זיך אויף פאמארסקא 18, דאן וועט איהר זעלבסט זעהן, ווי נויט ברעכט אייזען, ווי די עס־זאלען ווערען געשטורעמט פון די הונגעריגע, וועלכע קענען זיך נישט דערשלאגען נאך א טאלאן אין פעראיינס־קאנצעלאריע.

מיר ווענדען זיך דעריבער צו דער יודישע בעפעלקערונג אונטערשטיצט מיט א ברייטע האנד, און קומט מאסענווייז אויף דער גארטען־פערוויילונג, וועלכע ווערט איינגעארדענט דעם קומענדיגען זונטאג, דעם 21. יולי אין פארק „העלענאוו".

געדענקט, אז די אויגען פון די הונגעריגע זעהען צו אייך געווענדעט און זיי ווארטען אויף אייער הילף.

די פערוואלטונג פון „תומכי אורחים"
פרעזעס (—) מ. בענדעל
וו.־פרעזעסען (—) מ. בערגער, (—) מ. אפמאן.

מארגען קומט שוין פאר
דער גרויסער יוסף קאמען־פעסטיוואל

נאך א טאג טיילט אונז אפ פון דעם גרויסען יוסף־קאמען־פעסטיוואל, וואס וועט פארקומען מארגען, דאנערשטאג אין דעם טעאטער „ראזמאיטאשטשי".

אלע צוגרייטונגען צו דעם דאזיגען אוונד, וואס וועט לויט זיין פערנעהם זיין, אנ'איינציגער אין זיין מין — זענען שוין פערענדיגט, און ס'איז א זיכערע זאך, אז די ארטיסטען־משפחה וועט זיך אין דעם אוונד פרעזענטירען על צד היותר טוב. נאך דער נארמאלער פארשטעלונג פון דער זעהר־אויסגענומענער פיעסע „דער גזלן" מיט לודוויק זאצ'ן, וועט פארקומען א גרויסע ארטיסטען־דעפילאדע מיט דער בעטייליגונג פון ערשטקלאסיגע קינסטלער, און מיט יוסף קאמעניען אליין, וועלכער איז גענוג בעקאנט אין לאדז, און וועלכער געניסט אומאיבערטריבען פון דער בעצייכענונג „ליבלינג פון לאדזער יודישען טעאטער־עולם".

לודוויק זאץ
צום לעצטען מאל אין „גזלן"

דער גרויסער מייסטער פון דער יודישער ביהנע לודוויק זאץ, וועלכער האט אזוי שטארק אויסגענומען ביים לאדזער עולם אין זיין ערשטער אויפפיהרונג „דער גזלן" שפילט היינט צום לעצטען מאל זיין קרעאציע אלס שלום פסח, ווייל שוין פון פרייטאג פיהרט אויף לודוויק זאץ זיין 2־טע פארשטעלונג „דער ליידיג־געהער". ווער אבער ס'האט נאך נישט געהאט די געלעגענהייט צו בעוואונדערן לודוויק זאץ אין „גזלן" מוז דאס היינט טון.

היינט — אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער האנדווערקער־באנק

די לאדזער יודישע האנדווערקער־באנק (פעטריקאווער 20), וועלכע ענטוויקעלט א לעבהאפטע טעטיגקייט, האלט אפ היינט 7 אווענד איהר אלגעמיינע מיטגלידער־פערזאמלונג, אויף וועלכער עס וועט אפגעגעבען ווערען אנ'אויספיהרליכער בעריכט פון פערגאנגענעם ארבייטס־יאהר און ס'וועט אויסגעוועהלט ווערען א נייע פערוואלטונג.

די אלגעמיינע פערזאמלונג קומט פאר אין לאקאל פון צענטראלען יודישען האנדווערקער־פערבאנד פילסודסקיעגא 69.

א נייע פלאצובקע אין לאדז

ווי מיר דערוויסען זיך האט די בעקאנטע פארקעטען־פאבריק א. פ. טייכער און קאמפ. אין סאפיעזשאנקע, וואס בעזיצט איהרע פיליעס אין גאנץ פוילען און אין אויסלאנד, ערעפענט אויך אין אונזער שטאט א קאמיסיאנס־לאגער אויף קילינסקיעגא 99 אונטער דער פערזענליכער לייטונג פון בעקאנטען פאכמאן פון דער דאזיגער בראנזשע ה' א. קלארמאן.

דער קאמיסיאנס־לאגער איז שטענדיג פערזעהן מיט 5000 מעטער דעמבאווע דעשטשולקעס, פאסאדזקאווע גוט אויסגעטרוקענטע און געהיבעלטע אין פערשידענע סארטען און גרייסען צו קאנקורענץ פרייזען.

די דערמאנטע פירמע נעהמט אן זעמטליכע בעשטעלונגען אויף פאסאדזקעס מיט אנלעגען אדער אהן. ס'איז צו האפען, אז די דאזיגע פירמע וועט האבען דעם געהעריגען ערפאלג.

פון פאלעסטינא־אמט

די ה"ה מילער שלמה זלמן און יאסקאוויטש יוהדה אריה דארפען זיך באלד ווענדען אין א"י־אמט (שרודמ. 29) פון 10 ביז 1 פארמיטאג אין זייער אייגענעם אינטערעס.

א שיינער סוף פון א ביליארד־שפיל...

(א) נעכטען איז אין דער קאוויארניע „סטאקראטשיע" (אויף שענקעוויטשא 13 אויסגעבראכען א געשלעג צווישען 2 ביליארד־שפילער: דעם 41־יעהריגען מיכאל סטיטשענסקי און דעם 26־יאהריגען שאפער, יאן גארסטעק (פון פיעטרקאווער 84).

צו דעם געשלעג זענען צוגעשטאנען נאך 3 „געסט", און עס האבען אנגעהויבען צו פליהען אין דער לופט: ביליארד־שטעקענס, קוילען, שטולען, בענקלעך, טישען א. א. וו.

אין רעזולטאט האט געמוזט קומען פאליציי און פאגאטאוויע, וועלכע האט געהאלפען איטליכען אויף איהר שטייגער.

גארסטעק'ן האט מען געמוזט אוועקפיהרען אין שפיטאל.

א שיכור'ע זקנה פאלט און צושעדיגט זיך געפעהרליך

(א) אויף דער גאס פון 28־טען פולק פון קאניאווער שיסער, איז שיכור'ערהייד אנידערגעפאלען די 68־יאהריגע עממא שיראדזקא.

דער „פאל" איז געווען אזא אומגליקליכער, אז זי האט זיך צושעדיגט דעם שארבען און א קינבאק.

פאגאטאוויע האט זי פנעפיהרט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.

זעלבסטמארדען

(א) נעכטען האט מען אין זיין אייגענער וואוינונג, אויף ראקיטשינער 9־11 געפונען א טויטען, העגענדיג אויף דער קליאמקע פון א טיר, דעם 53־יאהריגען קארל שמידט.

דער זעלבסטמערד'ער, וועלכער איז געווען א געפעהרליכער שיכור, האט זיך שוין עטליכע מאל שיכור'ערהייד, געוואלט נעהמען ס'לעבען.

* * *

(א) אויף קאפערניקא גאס 10 האט זיך, מחמת ארומקריגערייען אין דער משפחה, געסמ'ט דער 19־יעהריגער ווילי לייבליך (פון לימאנאווסקיעגא 84), וועלכען פאגאטאוויע האט ז פנעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

* * *

(א) א'ויף וולאדזשימיערסקא גאס האט זיך, הינטער א פארקאן, געסמ'ט די 27־יעהריגע מארי־יאננא גארטשיק — אנ'ארבייטסלאזע און היימלאזע.

אויך איהר האט פאגאטאוויע פנעפיהרט אין שפיטאל.

א שרפה אין א טאפעצירער־ווארשטאט

(א) אין טאפעצירער־ווארשטאט פון יאן יונג אויף זשעראמסקיעגא 47, איז נעכטען אויסגעבראכען א שרפה.

די אנגעקומענע פייערלעשער האבען דאס פייער אין משך פון א שעה צייט איינגעלאשען.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער־שוואכע־בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא־אנאליזען
נעמט אן פון 8־11 און פון 5־8 אווענד

אכטונג, לעמניקעס!
אין ווישניאווא־גורא
דעם „בילעם
פאלקסבלאט"
בעקומט מען יעדען טאג 8 פריה
ביים ציימונגס־פערקויפער יאמניק,
ווילא קאוואלא.
בעשטעלונגען ווערען אפגעשיקט אהיים.

ר. איזראַעל
דיִ משומדים
ראָמאַן. שפּאַנענדער ראָמאַן פון היינטיגן יודישן לעבן

69)

— דעם דאָזיגן קאָנטראַקט דאַרפט איהר אונ־טערשרייבען, האָט דער דירעקטאָר געזאָגט.

— קודם כל וואָלט איך געדאַרפט פערשטעהן וואָס איך שרייב אונטער, פריהער קען איך לײדער נישט געבען מיין אונטערשריפט.

סאַבאַ האָט דאָס געטון צוליב דעם ווייל זי איז שוין געווען אַנגעלערנט דורך פעלאַן און איהר ע־קעלהאַפטער חברה, וואָס עס הייסט אונטערשרייבען קאָנטראַקטען „אויף בלינד". שוין נישט גערעדט וועגן דעם אז סאַבאַ איז בכלל געווען אין ספק צי זי מעג בכלל אונטערשרייבען אַ קאָנטראַקט, צי איז דען געווען אַ זיכערקייט אז פעלאַ לעבט נישט מעהר? און אפשר האָט מען זי אָפּגעראַטעוועט אויף אַן'אַנ דער אָרט? די נקמה פון פעלאַן וואָלט דאַך דע־מאָלט געווען אַ ריקזיכטסלאָזע. ס'איז אָבער נישט געווען קיין אַנדער עצה. סאַבאַ האָט ריזיקירט אויף אַזוי לאַנג ווי לאַנג דאָס וועט זיך איינגעבען. קיין אַנדער אויסוועג האָט זי דאָך נישט געהאַט.

דער דירעקטאָר האָט איבערגעזעצט וואָרט ביי וואָרט דעם קאָנטראַקט אויף דייטש. אידא האָט דאָס קאָנטראָלירט און ערשט דאַן האָט זי אונטערגע־שריבען.

— איצט דאַרפט איהר מיר זאָגען ווי אַזוי צו פיהרען די רעקלאַמע, דאָס איז דאָס וויכטיגסטע און איהר האָט זיך דאָך פערזיכערט אז איהר מוזט האָבען אויף דעם ענין אַ געוויסען איינפלוס.

— מיין בעדינג אין דער הינזיכט איז אז אַ חוץ מיר זאָל אין דער רעקלאַמע געפינען אויף אַן'אָרט אויך מיין לעהרערין.

— ווער איז דאָס?

—דאָס איז מיין חברטע, מאַדאַם אידא, וועל־כע געפינט זיך דאָ נעבען אונז.

אידא האָט אָנגעקוקט סאַבאַן, זי האָט נישט פער־שטאַנען וואָס דאָס זאָל בעדייטען, זי האָט געוואָלט ווידערשפּרעכען, אָבער סאַבאַ האָט איהר געגעבען אַ צייכען אז זי זאָל איצט גאָרנישט רעדען און שפּע־טער וועט אַליץ אויפגעקלערט ווערען.

— אָך, ביטע זעהר, ביטע זעהר, די רעקלאַמע וועט נאָך האָבען אַ גרעסערע ווירקונג, איך גראַטו־ליר אייך, מאַדאַם מיט דער שילערין אייערע.

דער דירעקטאָר האָט געדריקט די האַנד פון אידא וועלכע איז געשטאַנען צוטומעלט נישט וויסענדיג וואָס זיך אָפּצורופען.

— ווי דוכט זיך אייך העד דירעקטאָר, צי האָ־בער מיר צו רעכענען עפּעס אויף אַ שטיקעל ער־פאָלג, האָט סאַבאַ דורך אידאַן געפרעגט.

— געוויס, איך בין זיכער איך בין אַן'אַלטער מבין, איך האָב שוין מיינע צייהן אויפגעגעסען ביי טעאַטער און פון אַ וואַנדער־בודע האָב איך מיין טע־אַטער געבראַכט צו דער איצטיגער מדרגה. מיין טע־אַטער ווערט גערעכענט אַלס איינס פון די בעסטע וואַריעטע־טעאַטערס אין לאָנדאָן, אָך זעה פּאַראַוים אַ גרויסען סוקצעס.

סאַבא איז געווען צופרידען קודם כל דערפון, וואָס זי איז אַריינגעפאַלען נישט אין קיין דריט־ראַנגיגער בודע נאָר אין אַן'ערשטקלאַסיגען טעאַטער דאָן האָט זי אַליין אָנגעהויבען צו גלויבען אין איה־רע כוחות, די ענטציקונג מצד דעם דירעקטאָר און דעם רעזשיסער אויף דער פּראָבע, האָבען געמוזט וועקען אין איהר די איבערציינונג אז זי טאַנצט ווירק־ליך גוט און שעהן.

— און איצט, מיסטער דירעקטאָר, האָט סאַבאַ מיט אַ שמייכעל געזאָגט, וועל איך בעטען אַן'אוואַנס אַזוי ווי איך האָב געזאָגט מיר זענען געליטענע פון אַ שיף־קאַטאַסטראָפע און זענען געבליבען אָהן איין שילינג.

— גוט, ביטע זעהר, איך וועל אייך געבען די ערשטע הונדערט פונט. דאָס מאַכט מיר נישט קיין אונטערשיד. די דאַמען וועלען מיר אַזוי גוט זיין און זאָגען וואו זיי וואוינען כדי איך זאָל קענען שי־קען צו אייך אַ שניידערין וועגען די קאָסטיומען. איהר דאַרפט פערשטעהן אז ס'איז איינגאַנצען געבלי־בען זעקס טעג צו דער פּרעמיערע. און ביז דאַן מוז אַליץ פערטיג זיין.

—מיר וויסען נאָך אַליין נישט וואו מיר וועלען וואוינען, האָט שוין אידא פון זיך אַליין געענטפערט. מיר האָבען דאָך אייך געזאָגט אז מיר זענען דאָ אין גאַנצען פרעמד, אפשר וואָלט איהר אונז רעקאָמענ־דירט וואוהין מיר זאָלען אָפּשטייגען?

— געוויס. נישט ווייט פון דאַנען, אין אַ פּריוואַ־טען אָנשטענדיגען האָטעל, וואו ס'וואוינען ס'רוב פון מיינע אַרטיסטען.

אידא האָט גענומען דעם אַדרעס פון דירעקטאָר צוזאָגענדיג טאַקע דאָרט צו וואוינען. דאַן זענען ביידע פרויען אַרויס.

— מאָרגען 11 אַ זייגער פאַרמיטאָג פּראָבע, האָט דער דירעקטאָר נאָכגעשריגען. ביי אונז איז אַליץ פּינקטליך.

— פּונקט אַזוי ווי ביי מיר, האָט סאַבאַ געענט־פערט.

דער דירעקטאָר האָט זיך געריבען די הענד פון צופרידענקייט, און האָט אַריינגערופען דעם רעזשי־סער.

— נו וואָס זאָגט איהר? האָט דער דירעקטאָר געפרעגט.

— צום שטויגען, עפּעס וואונדערבאַרעס, איהר זאָלט אין די רעקלאַמעס שרייבען אז די צווייטע דונקאַן האָט זיך בעוויזען, אויף מיין פעראַנטוואָרט־ליכקייט.

— נו, נישט אַזוי ענטוזיאַסטיש, אַפּיסעל רוהיג קייט, איהר האַלט זיך אינגאַנצען נישט ווי קיין ענג־לענדער און בפרט נישט ווי קיין טעאַטער־מענש, איהר דאַרפט דאָך וויסען אז די הויפּט־זאַך איז דאָס פּובליקום. מיר האָבען דאָ אַמווייניגסטען וואָס צו זאָגען, אונז קען זיך אויסווייזען אז מיר פערמאָ־גען דאָס בעסטע אין דער וועלט, און ס'וועט קו־מען דער לעצטער וואָס דעצידירט — דאָס פּובלי־קום און וועט שפּייען קלעק, מ'קען נאָך נישט שריי־בען ווי וועגען אַ צווייטע דונקאַן, ביז דאָס פּובלי־קום וועט אַליין נישט זאָגען אז ס'איז אַזוי.

— אָבער גוט, האָט זיך דער רעזשיסער נאָך אַליץ געקאָכט, ווי איז אייער מיינונג וועגען דעם, איהר זעהט דאָך אין לעבען נישט די ערשטע, נישט די צעהנטע און נישט די הונדערטסטע טענצערין, ווי איז אייער מיינונג וועגען איהר? וואָס האָט איהר היינט ביי איהר בעמערקט?

— געוויס מוז איך צוגעבען, אז דאָס וואָס איך האָב היינט געזעהען איז די ערשטע גרויסע טאַנץ־ערשיינונג, וועלכע איך האָב בעמערקט אין מיין לע־בען, אויב מ'זאָל דאַרפען אורטיילען לויט מיין מיי־נונג איז דער ערפאָלג אַן'אונגעהויערער און אַ זי־כערער.

— וועגען דעם קען קיין שום ספק נישט זיין, ווייל אויב זאָל זיין אומגעקעהרט ערקלער איך אז איך בין מעהר קיין מבין נישט און דאַרף נישט מעהר בעזעצען דעם פּאָסטען אַלס רעזשיסער און אייער טעאַטער שטעלט זיך פאָר, אז די גאַנצע צייט ווען זי האָט געטאַנצט האָב איך געוואָלט הויבען מיין איינענעם פּרעסטיזש און געוואָלט איהר מאַכען עט־ליכע בעמערקונגען, געבען עטליכע אָנווייזונגען, אָ־בער בשום אופן האָב איך די געלעגענהייט נישט גע־קענט געפינען, איך בין געשטאַנען ווי אַ נאַר און זיך נישט געקענט אָנרופען אַפילו מיט קיין איין וואָרט. איך בין בעגייסטערט.

— הלוואי זאָל אַזוי זיין, האָט דער דירעקטאָר געזאָגט, איך פון מיין זייט וועל טון אַלצדינג צו פערגרעסערען דעם ערפאָלג הן אין דער רעקלאַמע און הן אין די קאָסטיומען.

(פאָרזעצונג קומט).

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע
2־טע קלאַס - 1־טער טאָג

50 tys. zł. — 118373
10 tys zł. — 67709 79492109595 174909
1.000 tys. zł. — 70436 1378777 137961 146144 3
500 zł. — 92088 150007 156629
400 zł. — 2060 53906 67024 65929 73929 103191 135237 153030 157299
250 zł. — 13128 15161 16543 16683 23268 40831 41920 53341 54706 61505 65049 78513 89278 94608 99227 101188 110435 120108 121726 121941 125566 137984 140724 141111 141513 145964 146692 147589 151623 160241 161349 169236 174525 175303 183602 184036 184612
200 zł. — 8093 21838 21925 28490 41322 42758 48105 58321 60461 65861 72177 79665 83058 115136 115505 116298 122673 127530 129621 134755 135550 148583 150915 155979 160171 176499 181374

Po zł. 50 z literą S — po zł. 150
1090 139 321 836s 929s 2992 163s 3040s 19s 73 89 266 494s 631 4093s 703 8s 5208s 6336 669 8180s 555 762 82 3s 9113 276 80 640s
10117s 51 991s 11506 630 72 928 35 12136s 92 525 821 974 13431s 848s 979 1410s 15 437 81 10134s 82 641 850 16 16035s 423 628 17015 176s 225 380 18094 394s 441 666 19070 3 253 764
20093 230 546s 21553 631s 22 701 23361 464 580s 61 768 82 984 94 10098 129 87653 896 25050 192 561 600 79s 768 80s 976 86s 92 26249 321 38 793 816s 27103 589 720 681 910s2 3 44 90s 28043s 87 357 532 34 680 885s 29063s 76 89 246 552 839
30311 493 31134s 56 91 342 53 609 806s 32228 322 430 534s 943 80 33 285 97 481 676 81s 8 52 910 2 34006 118s 357 450 8 683 35008 9 121 251 63325 623 926s 36119 50s 64 372 434 7 512 95 600 920 37030s 121 848 686s 822 990 39014 355 65 97 406 620 94 730 68 39007 0506 7s 14 50 97 749 82
40025 219 72 374 41 81 550 638 701 43 901 5 9s 41037 111 240 384 401 90 763 892 905 42089s 636 43138 203 538s 656 870s 916 44018s 78 432 615 707 45017s 271 500 45 664 994s 46472s 662 856 964 47391 826 959 48023 159 266s 544 639 49142 995
50028 805 908 23 51009 29 179s 724 52128 381 97 460s 889 950 53146s 245 508 881s 900 3s 84098 106 248 50s 83 55136 68 223 341 638 62 892 56017 — 108s 216 548 621 966s 96 57354 550 927 58016 24 40 175 84 53 759 900s 59048 76 155 227 70 424 540 796 902
60323 81 448 548 61288 442s 812 968 62019 140 363 531 68 821 970s 63065 426 808 912 64009 32 216s 423 439 727 65060 89 221 310s 432 46 717 860 988 66093s 373 821 983s 67053 344 68056 60s 535 54 744 68 967 57 69003 138s 447s 553 663 68 815 932 36s 86
70048 74 207 419s 35 964 71095 332 75s 456 509 749s 833 72081 484 727 7306 67 174 254 359 539s 618 802 47s74208 539s 618 802 47 74208 57 303 44s 81 721 816 58s 7527 48s 184 205 20s 489 515s 938 802 76143 448 572 612 65 860 83 64s 77166 349 694s 78217 993 79401 693719 20 812 72
80039 143 387 697 81 494s 594 664 82 821 907 82147 55 78s 774 83005 08 155s 413 75 600 04 74 914 84224 97 330 543 623 92 982 575 83s 638s 924s 86000 98 777 854s 59 79 980 87076 205 7 93 805s 88236 75 325 21 418 542 704 89088 205 330 31 817
90008s 49 263323 653 800 9 959 91341 541s 43 89 733 895 953s 92096s 191 282 375 848 684 891 93012 67 233 839 94 95111 28 630 799 95158 494 502 639 86z 96022 114 30 22975 45 7782 988 97233 493s 646 709 745 98096 218 355 493 577 608 795 857 99 990254 93 205 235 300 35 418 818139 688 119013 145 375 955s
100076 474 944 101068 298 87496 563 631 982 102096 212 800 943 103114si 858 984 104061 174316 642 711 928s 105259 305s 847 106094 229 848 107070 275 464 509 805 37s 39 108106 611 971s 109 109019 154 454 570 98 77 330
110035 256 354 967 628 75 719 — 111197 404 574 643 725 818 38 58 112 112581s 926 113021 104 3554 08 175 252 83 638 887s 115056 189s 532 11604 79 117 243 85 536 753 117056 109 75
120038 190 28 26 48 562 667 916 121000 228 70 300 732 83 97 825 962 122264 903 70 123063 226 93 463 554 124594 818 125818 249 541 404 126064s 253 608 937 127434 44 604 14 90 755 128108 44s 326 723 3 70 871 80 120 129167s 78 320s 34 769 94 362 59
130036s 130 79 s 94 5031 685 962 131145 232 45 8 74 410 91 7743 84s 820s 905 132013 34 702 103121s 427 52 894ss 134056 74 223 747 600 754 803 135333 402 81 555 768 812 928 136019 177 233 86 376 422 73 288s 765 139 139218 46s 59 539 417 61 45 546s
140013 66 84 101 323 465 906 141112 428 575 912 142309 416s 998s 136243s 408 43 759 816 80 81 961 144262 742s 845s 925s 145273 454 870 87 146306 718 80 849 58 939 41 60 146101 209s 627 707 85 148304 491 794s 147491 515 893 914 28 32 92
150109 39 243 85 701 27 31s 637 31 44s 151074 91s 102 18s 848s 152043 872 960 75 153384 645 802 890 91 180 154024 55s 82 158 261 25 370 569 604 723 802 328 959 155091 1058 2 06 485 619 93 833 156318 29s 415s 640 800s 157002 14 61 201 303 13 417 506 607 908 — 158238 65 945 159140s 613 923
160090 555s 628 60 775 926 53 68 161359 79 603 975 162074 145s 209 85 550 655 760s 833s 916s 54 163023 382 565 709s 89 164063 142 201 37 165033 144 455s 552 905 166013 18 41 137s 804 167032s 57 81 152 17 84 90 503 710 800 971 168239s 710 85 903s39 63 89s 169078 79s 101 4 345 414 41s 508 957 86
170124 255 614 51 760s 847s 171074 107 307 404s 7 524 612 728 s 29s 846 70s 76 172 743 173045s 273 78 174 161 312 418 87 628 83s 929s 175244s 326s 415s 747 876s 926 48 176049s 151s 634s 744s 89 962 177 158 89 564 838 906s 178 157 178 157 236 173157 233s 65 311 722 918 96s 179 135 231s 54 79 s 506 62z 66 88s 748 881
180074 154 546s 654 63 720s 827 181 1814 641s 182008 46 190 747 65 96 s 183253s 320 5709 657 709 52s 184016 45 347 485 88 859 9000 942

II-gie CIĄGNIENIE
5.000 zł. — 51407
2.000 zł. — 104891 140214 150418
1.000 zł. — 136091 176260
500 zł. — 8010 40913 64594 79902 94976 177882
400 zł. — 1815 87250 110857 111310 149294 149688 176754
250 zł. — 9808 12487 16331 29836 45350 71589 73579 79684 82376 100521 104060 117748 126417 134901 160744 177720 180741 183965 184181
200 zł. — 18962 22786 29446 42040 52957 66772 67768 70029 70184 73513 77144 77212 78905 79083 82383 96850 107729 115380 118543 122247 129831 141329 141500 148177 149179 161937 162838 164424 174790

Po złoty 50 z litera s.zł. 150.
657 s 1106s 794 95 29 48s 3613 4329 877 5012 67 71 246 863 71 27 697s 8306 514s 664s 852 97 49.
33399 435 40 121 63s 626s 876 979s — 13222 694 141 61 217 88 15935 164 77 — 17521s 801 18269s 432s 874 19513 707 876s
20011s 354s 95 448s 21102s 404 534 — 22155 496 716s 89 230 79 s 416s 552s 71s 94 968 241 51 710 251 98s 501 26305 27015s 137s 877 972 281 47 3899 420 — 29101s 556 82 698 931
30102s 48s 887s 31195 292 577 32640 41 33408 s 35010 3509 755 36270 326s 405 637 37196 317 705 380 71 209 357 524 685 — 395204 650 761 809s 965,
40613 705s 28s 30 41560s 995 425 22s 617s 431 43s 603s 790s 908 441 85s 519 868 450 74 405s 604 44s 73 748 822s 959 46062 756 913 47320s 583 s 797s 817s — 48442 521 829 907 49159 312s 327 944s
50158s 80 683 801 65 915 513 96 575s 658s 874 998s 521s 202s 616 824 532 72 362s 63 54040s 68 s 161 450s 749s 874 55013 133 56351 966s 571 59 755 881 58077s 916 591 72 428s 813.
60015 65 503 632 828 98 61008 832s 91 62017 23 575 s 660 77 847s 6310 48s 360s 513s 84 873s 64059 530s 65096s 364 637 664 31s 921 669s 835 68251 57 557 885 917s 69876s
70290 882s 71469 522 636s 65 720 94 417 70s 616 920s 82 73145 421 28 530s 51s 60s 621s 26s 89s 613s 74425 56 907s 13s 75390 551 749s 76103 177743s 99s 997s — 78905s 79286 356 465s.
80470 77s 818 79s 82149s 238 415 75s 813s 83399 429 558s 674 827s 841 92 598s 85001s 05 1010 38s 430s 512 86192 352 556s 87323s 438s 65s 606 23 80 899 931 42 s 88020 27s 143 272s 630 89251 59 s 359 65 521 64s 883s 995.
9073s 910 911 73s 504 621s 863 932 92570 712s 874 979s 934s 792s 863s 94185 283 388 95373 960 57 233 358 481 566 78 97417 623 974 980 92s 358 757 994 92s 579 842 976.
100198s 547s 101150 s 224 527 747 102 146s 233 733 103121 253 538 50s 624s 104060 105260s 334s 563 962 106429— 107054 97s 632s 982 94 108042 129 53s 315 91 527s 661 109 186 253 310 76s 487s 536s.
110219 893 942 111 275s 672s 726 79s 112 113s 642 761 806s 992 114479 677 — 115150 77s 234 588 828 982s 116090 s— 142 536 117 288 497 994 118016 48s 147s 368 790 850s 992s 119 89s 964s.
120029 241 69 97 534s 41s 684 952s 121133 670sc 849s 66 122652 753 885 123 113 806s 799s 124872 81 92 125068 175 928s 126 119 53 950 127 396 880 128226 494 808 37s 44 59s 9018s 129256 75 82s 484s 840.
130056s 137 536 96 843s 134220 [illegible] 60s 788 152 220s 342 709 856 951 133 196s
241 261 469 606s 86 855s 81 82 134263 701 18 85s 135 600s 136327 617 880s 137253 374 902s 138 103 203 564s 652 — 139208.
140420 52 141009 27 338 858 91s 659s 849 73 903 142286 551 609 981 s 143322 144 196 211 904 145 486 s 729 146901 87 147 120s 490 148028s 57 346s 427s 722 897s 149030.
150347 759 873s 151377 510 839 152688 153218 407 154191s 209 684s 859 155237 554 618s 156034 154 277 157028 490s 974 158036s 106 398 580 159382 508s 84s 653 716 816
160107 26 651s 885 985 161582 604 162061 125 205 79 820s 922s 163101s 223 372s 525 74s 164 854 917s 60 165057s 571s 166312s 33 423 525 903 522 712.
170306s 860 994s 171423 31 683 172 172052s 686 300s 81 409s 816s 173 205 315 174314s 175428 756s 703 176306s 448s 58 735s 851s 170022 108 563 653s 804s 178250s 81 179171s 943s 180005 334 973 181029 162 335 474 182052s 471 671s 919 25 69s 183649 184300s 725 914

CIAGNIENIE TRZECIE.
Po zł. 50 z litera s 150.
1234 49s 2439s 686s 3886s 925s 4995 669s 990s 5824s 6149s 222s 677 7919 32 8519s 992 9728s.
10094s 323s 761 11397 12667 13261 14022s 946s 16446 66s 17649s 79 795s 99 18461 568 787s 19157s 294 622s 21861 22003 649s 925 23059s 452s 24398s 475 669 892 25331s 520s 975 26473 951s 61 28038s 67 89 274s 525 766 84 29333 616 825.
30406 995 311407s 32620 714 33300 706s 841 991s 34048 673 954 35277 343 61 96s 705 36480 805 33 37470 875s 38198 39913
411167s 352s 599 900 43534 601 43 950 44040 843 954s 93 45238s 622 46944s 47086s 312 440 643 919 48184s 222 61 97 49721 958 97 547s 53203s 777 54400s 46 560 972 55045s 155 55635s 57569 58049 296 582 985 59158 381 552 677 85s
60160s 281s 302 17 941 61547s 857 62246s 607s 701 868s 63304s 855 949 64052s 153s 259 473 65601s 02s 55s 964s 65262s 323 924 67061 99 297s 607s 68249s 69056 328s 49s 461s 858s
70001 72022s 574 73384 865 903 74260s 75118 76203 905 77250s 60s 446 64 78041 50 92s 301 407 701 79359s 531s 968
80201 72 91 828s 873s 81312 82344s 66 989s 83460s 84420 85314 40s 86187 330 60 926 87699s 714s 88229 886 89092 256 430s 677 927.
90241s 393 789 91458 92310 710 93630 749s 968 94 94647 816s 929s 37 95026 350s 504s 70 947s 96015s 200 353 849 912 97289s 863 98773 800 99114 630s 84s 61 76s 935.
100536 975s 101034 664 909 101538 103353 945s 104352 87 470s 519 691s 923s 105448s 107293 421 108467 109372 530 72s
110498 449s 111744 913s 112932s 113091s 575 845 114556 732s 115222s 364s 644 891 904s 116788 913s 117544s 604s 930s 118542s 522 644s 947
120555s 900s 121130 842 122196 123415s 565s 77 124494 679 125269 305 518s 69 786 126589 612s 85s 127165s 354 678s 785s 128057 129574s 616
130050 125s 546 842 131118 132079 133344 415 134386 135118s 629 533s 56 137210 66 646 964s 136102s 328 80s 481s 528 864s 139154 375 780 938
140059 144 171 757s 817 141393 954 142578 143425 55 69 145042s 560s 983 146294s 421 147549 899 148404 149313 279s 321 864
150249s 151259 895s 153762s 425 70s 653 67 823 913s 154008 19s 234s 550s 155562s 156304 509 1971000s 329 805s 537 158044s 205 339s 461 976 159185s 379s 461s
160495s 161599 895s 949s 162080 35 208 69 163735 939s 164 531 165536 166547 990s 167003s 168070s 313 169331 448s 762s
170581 979 171463 769 902 172287 984 832 173343s 645 78 174215 80s 371s 604 731 983 175590 177410 178039s 208s 538 602 224 844 [illegible] 179155s 390s 548 938 69s
180144 233 494 507 886s [illegible] 63 [illegible] 995.

פאַרבּרייטונגען צו דער וועלט קאָנפערענץ פון מזרחי

קראָקאָ (יט"א) די עקזעקוטיווע פון מזרחי אין מערב־גאַליציען האָט שוין בּעשטימט אַנ'אָר־גאַניזאַציאָנס ־ קאָמיסיע, וואָס איז צוגעטרעטען צו דער פאַרבּערייטונגס ־ אַרבּייטען פאַר דער וועלט־קאָנפערענץ פון מזרחי אין קראָקאָ. די וועלט־קאָנ־פערענץ פון מזרחי, וואָס וועט אָפּגעהאַלטען ווערען פון דעם 10־טען בּיז'ן 16־טען אויגוסט, האַרט פאַרן 19־טען ציוניסטישען קאָנגרעס, וועט בּעהאַנדלען אַ רייה ציוניסטישע פראַגען פון גרויס בּעדייטונג. חוץ די לענדער, וועלכע האָבּען זיך בּעטיילינט אין דער וועלט־קאָנפערענץ מיט 2 יאָהר צוריק, וועלען אויך קומען דעלעגאַטען פון יוגאָסלאַוויען, בּולגאַריען און גריכענלאַנד. אין אַלע ענינים פון דער וועלט־קאָנ־פערענץ דאַרף מען זיך ווענדען: מזרחי, קראָקאָ, יאַסנאַ 10.

אַ בּערלינער זיטען־בּילד

בּאַזעל (יט"א) די „בּאַזעלער נאַציאָנאַל־צייטונג" דערצעהלט וועגען אַ כאַראַקטעריסטישען פאַרפאַל אין אַ בּערלינער טראַמוואַי, וועלכער אי־לוסטרירט בּולט דעם דרוק פון די שטרייכער־לאָזונ־גען אויף דער בּעפעלקערונג: אין טראַמוואַי איז אריין אַ שוועך קראַנקע יודישע פרוי, וועלכע האָט זיך קוים געהאַלטען אויף די פיס. דער קאָנדוקטאָר האָט זיך געווענדעט צו די זיצענדע פּאַסאַזשירען, אפשר וועט אימיצער זיין פריינדליך צו בּעפרייען אַנ'אָרט פאַר דער קראַנקער פרוי. שוין האָבּען זיך איינינע פּערזאָן אויפגעשטעלט פון די ערטער, ווען אַנ'עלעגאַנט געקליידעטער הער האָט זיך פונאַנדער־געשריגען: „וואָס איז דאָ? יודען דאַרפען אין דייטשען טראַמוואַי נישט זיצען!" די פּערזאָנען, וועלכע האָבּען געוואָלט אויפשטעהען פון זייערע ערטער זענען געבּליבּען זיצען.

פראַנצויזישע פּרעסע וועגען די יודיש־אַראַבּישע בּעציהונגען

פּאַריז (יט"א) די פראַנצויזישע פּרעסע ווייזט לעצטענס אַרויס אַ פערשטאַרקטען אינטערעס פאַר א"י־פראַגען און בּעזונדערס פאַר די יודיש־אַראַבּישע בּעציהונגען.

אין דער פּאָפּולערער צייט־שריפט „זשע סואי פּאַרטו" איז ערשינען אַנ'אַרטיקעל פון פראַנסואַ דאָ־טיר א. ק. „צי וועלען אַראַבּער רעוואָלטירען?" דער אויטאָר פון אַרטיקעל רעדט אַרום די בּענייטע פּראָ־פּאַגאַנדע פון ירושלים'ער גרויס־מופטע. דער שריי־בּער איז גענויגט צו בּערעכטיגען די שטעלונג פון די אַראַבּער, וועלכע ווערען „אַרויסגעשטויסען און עקספּלאָאַטירט" דורך ציוניסטישע קאָלאָניסטען און זענען בּעדראָהט מיט אַ כוואַליע פון 3 מיליאָן יודישע איינוואַנדערער אין די נאָהענטסטע יאָהרען „ווי עס ערקלערען די ציוניסטישע פיהרער". דער זעלבּער זשורנאַליסט ווייסט צו דערצעהלען, אַז יו־דען האָבּען אויסגעקויפט אַ העלפט פון דעם אַראַ־בּישען בּאָדען פאַר 500.000 פונט, הגם דער בּאָ־דען איז ווערט פיל מעהר. „ענגלאַנד — שרייבּט דאָ־טיר — טוט אַלץ, כּדי צו בּעזעצען יודישע קאָלאָניס־טען אין עבר הירדן, זיי ווילען אָבּער בּעסער בּליי־בּען בּיים ים־בּרעג".

די פירשטין נירידזשמאַ דע טורו האָט פערעפענט ליכט אין „לע זשורנאַל" אַ בּעגייסטערטען אַרטיקעל וועגען די יודישע דערגרייכונגען אין ארץ ישראל. גלייכצייטיג שרייבּט זי אָבּער, אַז די יודישע אויפ־בּוי־אַרבּייט בּעדייט אַ טראַגעדיע פאַר דער איינגע־בּוירענער בּעפעלקערונג, וועלכע וואָלט געמוזט פער־לאָזען דאָס לאַנד, אויבּ זי וויל אויסמיידען אַ בּלו־טיגען צוזאַמענשטויס מיט די יודען.

אין אַנ'אַרטיקעל אין „רעווי בּלע" שרייבּט דער בּעקאַנטער איטאַליענישער פּאָליטיקער גראַף ספאָר־צאַ, אַז הגם די אַראַבּער גרייטען זיך צו אַ קאַמף קעגען יודען, וועלען זיי אָבּער ליידען אַ מפּלה. די אַראַבּער האָבּען נישט קיין פיהרער, מיט די נעהע־ריגע קוואַליפיקאַציעס, וואָס זאָל קענען זיי פּראַוי־ניגען און אויסבּילדען אַ קראַפט. אפשר איז דער פערשטאָרבּענער קעניג פייזול געווען צוגעפּאַסט צו דער ראָל, דער קעניג פון העדזשאַס איבּן סאוד וועט אָבּער דאָס נישט בּעוויזען צו טון. גראַף ספאָרצאַ האָט מורא פאַר אַ צוזאַמענבּרוך פון דער גאַנצער פּאַן־אַראַבּישער בּעוועגונג.

תל־אביבער צאָהן־דאָקטאָר
אויסגעפינען אַ וויכטיג הייל־מיטעל

תל־אביב (יט"א) נאָך 15־יעהריגע פאָרשונ־גען האָט דער תל־אביב'ער צאָהן־דאָקטאָר ד"ר א. וויסאָצקי ענטדעקט אַ ווירקזאַמען הייל־מיטעל פאַר דער פערשפרייטער צאָהן־קראַנקהייט „פּיאָרעא", וואָס גיט אָפּטמאָל גאַנץ ערנסטע קאָמפּליקאַציעס. ד"ר וויסאָצקי האָט דעמאָנסטרירט פאַר אַ גרופּע מעדיצינער מיט פּראָף. זאָנדעק בּראש די פּאַציענ־טען, וועלכע ער האָט בּעוויזען אויסהיילען מיט זיין נייעם הייל־מיטעל. דער נייער הייל־מיטעל האָט אויך ערוועקט גרויס אינטערעס אין אויסלאַנד און איני־גע פאַרמאַצעטישע פירמען זענען גרייט צו פּראָדו־צירען דעם נייעם הייל־פּרעפּאַראַט „פּיאָרין".

ד"ר וויסאָצקי האָט בּרעה צו גרינדען צוזאַמען מיט נאָך איינינע דאָקטוירים אַ ספּעציעלען „פּיאָ־רעא ־ אינסטיטוט" אין תל־אביב, וואָס זאָל זיך ספּעציעל ווידמען דער פאָרשונג און היילונג פון קאָמפּליצירטע פאַלען פון דער דאָזיגער קראַנקהייט.

ראַדיאָ - פּראָגראַם
מיטוואָך, דעם 17־טען יולי

6.30 — פריהמאָרגען תּפילה. 6.33 — גימנאַס־טישע פּאַבּודקע. 6.36 — גימנאַסטישע איבּונגען. 6.50 — פּליטען. 7.20 — פריהמאָרגען־צייטונג. 7.30 — ספּאָרטיש־טוריסטישע שמועסען. 7.35 — פּליטען. 8.20 — פּאָרלעזען פון טאָג־פּראָגראַם. 8.25 — פּראַקטישע אָנווייזונגען. 11.57 צייט־סיגנאַל. 12.03 — מעטראָלאָגישע ידיעות. 12.05 מיטאָג־צייטונג. 12.15 — קווינטעט פון סט. בּאָדענסקי. 1 — אַ מאָמענט פאַר פרויען. 1.05 — פּליטען. 1.30 — פּליטען. 3.15 בּערזע. 3.25 — ידיעות וועגען פּוילישען עקספּאָרט. 3.30 — קלאַוויר ־ קאָמפּאָזי־ציעס פון איגנאַצי פּאַדאַרעווסקי אין דער אויספיה־רונג פון אַלעקסאַנדער בּראַכאַצקי. 4 — טוריסטישע שמועסען. 4.15 לירישע סוזשעטען. 4.50 — פּראָזע: „די וואַנדערונגען פון יאַאַנען. 5 — געזאַנג־דועט. 5.20 — געזאַנג־רעציטאַל. 5.35 סאָנעט (פידעל און קלאַוויר). 6 — סקעטש. 6.15 — „גאַנץ פּוילען זינגט". 6.30 בּריף פון קינדער. 6.40 -- דאָס קינסט לערישע און קולטורעלע לעבּען. 6.45 — פּליטען. 7.15 — רעקלאַמע ־ קאָנצערט. 7.30 — „קינדער־צימער". 7.50 — „די וועלט לאַכט" 8.10 — מו־זיק. 8.45 אָווענד־צייטונג. 8.55 — לעבּענס־בּילד־לעך פון פריהערדיגען און איצטיגען פּוילען. 9 — „פּלים", אָפּערע פון מאָניושקי. 10 — יוזעף פּיל־סודסקי, פּאָרלעזונג. 10.10 אַלגעמיינע ספּאָרט־ידיעות. 10.16 אָרטיגע ספּאָרט ־ ידיעות. 10.20 — קאָמפּאָזיציעס פון קאַלמאַן. בּעת דער פּויזע 11 אַ זייגער ידיעות און קאָמוניקאַטען.

Dr. med. H. LUBICZ
פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8—10. 12—2 און 5—8 אָוועגד
זונטאָג פון 9—11 בּייטאָג און יום־טוב פון 9—1.
פאַר דאַמען – אַ בּעזונדערער וואַרטע־זאַל.

ס'איז געפונען געוואָרען
אַ וועקסעל אויף 50 זל. אויסשטעלער פ. מילעוויטש, צאָהלבּאַר דעם 5/7 1935 אָפּצונעמען געגען אַנאָנס־קאָסטען אין אַדמיניסטראַציע.

קליינע אַנאָנסען
ו זלאָטי
אַנאָנס בּיז 15 ווערטער
ראַקאַלען!

צו פערדינגען אַ שטוב מיט אַ קיך אויף פּאָדושעטשנאַ 3, צו ערפאַהרען בּיים הויז וועכטער.

אין בּעסטען צענטרום אויף נאָוואָ־מיעסקאַ 24 צו פערדינגען אַ האַנדעלס־קעלער, צו ערפאַהרען בּיים ווירט.

צו פערמיטען 3 שטיבּען און אַ קיך פון זאָפּאָרט און 2 שטיבּען און אַ קיך און 1 שטוב און אַ קיך מיט אַלע בּע־קוועמליכקייטען אויך אַ פראָנט־געוועלב געאייגנעט פאַר אַ קצב, צו ערפאַהרען 11 ליסטאָפּאַדאַ 43 בּיים ווירט סקאַאווסקי

פערשידענעס
ס'קען זיך מעלדען אַ לערן יונגעל פון אָרענטליכע עלטערן צו סוויטער אָר בּיים אַן געלט, צעגעלניאַנאַ 15 ליבּאַראָווסקי. 9502

עס ווערט געזוכט אַ שיק־יונגעל, וואָלכאָדניאַ 22 רעכטע אָפיצינע ערשטער איינגאַנג 2־טער שטאָק. וו. 35. 9096

Zaginiony został kwit firmy Jeleń i Rudomin Nr. 6367 na 5 skrzyń towaru, wystawiony dla J. Gomcarski. Piłsudskiego 57.

Buchalter-Bilansista
Na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

ענטשולדיגונג!
איך אונטערשרייבּנער בּעט ענט־שולדיגונג בּיי דעם ווירט פון דער האַלע קאָשטשעלנאַ 6 ר' ראובן לעווקאָוויטש פאַר מיינע נישט־טאַק־טישע אויסדריקען. איך פאַרזיכער, אַז עס וועט שוין נישט מעהר דאָס פאָרקו־מען. אַלס חרטה שפּענדע איך אויף דער אינסטיטוציע 10 זל. פאַר דער ג"ח־קאַסע פון דער האַלע קאָשטשעלנאַ 6.
שלמה אשר מילשטיין.

אָבּצימאַרקן־פאַבּריק
WYTWÓRNIA ODBIJANEK
פאַר: שטרימף, מאַנופאַק־טור, זיידע, טריקאָטאַזשן און גאַרבּערייען
פערטיגט אויס די דרוקעריי
„FUTURA"
Piotrkowska 64
tel. 236-25.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָוועגד.

Dr. med. IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציאַליסט פאַר האַרץ־קראַנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אָן פון 6 בּיז 8 אָוועגד.

צו פערדינגען
2 גרויסע שטובּען
28. קאָניאַווער שיסער־פּולק 3.
צו ערפאַהרען בּיים הויז־וועכטער.

ענטשולדיגונג
כ'בּעט ענשולדיגונג בּיים קאַסירער לייבּעל ניהויז
ה. פריידענרייך

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערע פאַר איבּערגע מאַכט די עלטעסטע
היטעז
אויף גאַנץ נייע און אויף נייע היטען צו־נעדענקט 3.50 די אַדרעס
Modystka „TOŁA"
23 Zawadzka 23

Dr. med. H. RÓŻANEK
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנק.
Narutowicza 9
tel. 128-98
נעמט אָן פון 9—1 פאַרמ. און פון 5—9.

ראַטעוועט אייער געזונד
קראַנקע אויף רופּטורעס (בּרוך־קראַנקהייטען)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גומי־בּאַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים בּרוך־קראַנקהייטען (רופּטורען) אַפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע בּיי מענער, פרויען און קינדער

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בּעזייטיג איך דורך פּערלענען ספּע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בּויך־בּאַנדאַזשען. אויף אויסגעקריממטע רוקען־בּיין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטן אויף בּיינער־שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָ־פּעדישע הייל־אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס־מאָדעלען, אויך זשילאַסעס. – גומי־זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל־אָרטאָפּעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבּערג
לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)
(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהענט פון לאָדזער פאַבּריקס־באַהנהויף
בּעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איזאומבּעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאָגונגען און דאַנק־בּריף.
(אין זעגרוש אויף פּלאַמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

Dr. med. Haltrecht
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן בּיז 8³⁰ פריה, פון 12 בּיז 2 מיטאָג און פון 7—9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 פאַרמ.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אונבּעמיטעלטע לעמשניצע־פּרייזן
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
8 טראַאוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 10—12 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אונבּעמיטעלטע – לעמשניצע־פּרייז

אויערן, נאָז און האַלז קליניק
מיט בּעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צווע־אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבּולאַ־טאָרישע פון 9—2 און פון 4—8 אָוונט

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען, בּעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראָנט. 1־טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בּעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. B. ROBINSON
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 131-86.
עמפּפאַנגט פון 2½—1½ פאַרמ. און פון 4—5 נאָכמ.
פון 6 אַ זייגער אָן איז קאָלומנאַ. וואַרשאַווסקאַ גאַס, ווילע נייהאַוז.

Dr. Med. J. Schlosser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 30 טעל. 122-16
נעהמט אָן טעגליך פון 4—7 אָוו.

Dr. med. Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בּלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

אַבּאָנעמענט־פּרייז פאַר צושיקען־דורך־פּאָסט: [illegible]
[illegible] 18 גר., פרייטאָג און ערב־יום־טוב 24 גר. [illegible] 40 [illegible] 12 [illegible]
[illegible] 100 [illegible] 10 גר. [illegible]
אַנאָנסען־פּרייזן: [illegible] 5 זל. [illegible] 7 זל. [illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 24.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

ערפינדונג, וואס קאן אויפדעקן דעם סוד פון לעבען

אַ פּאַסירונג פֿון זעהר גרויס וויכטיגקייט איז פֿאָרגעקומען אויפֿ׳ן וויסענשאַפֿטליכען געביט. דער ראָקפֿעלער - אינסטיטוט פֿאַר מעדיצינישע פֿאָרשונגען האָט מיטגעטיילט אין אַן׳אַמעריקאַנער וויסענשאַפֿטליכען זשורנאַל, אַז אין די לאַבאָראַטאָריעס פֿון דעם אינסטיטוט האָט זיך איינגעגעבען אויפֿצוהאַלטען ביים לעבען אויף אַ קינסטליכען אופֿן אויף אַן׳אונבעשטימטער צייט די אינערליכע אָרגאַנען און גלידער, וואָס זענען אויסגעשניטען געוואָרען פֿון פֿאַרשידענע חיות און עופֿות.

דער בעריכט איז פֿאַרעפֿענטליכט געוואָרען אין דעם וויסענשאַפֿטליכען זשורנאַל אין נאָמען פֿון ד״ר אַלעקסיס קאַרעל און קאָלאָנעל לינדבערג. ד״ר קאַרעל איז דער לייטער פֿון דעם ראָקפֿעלער־אינסטיטוט, אַ געווינער פֿון נאָבעל - פּרייז און האָט זיך בעריהמט געמאַכט מיט זיינע ביאָלאָגישע פֿאָרשונגען און דערגרייכונגען. און קאָלאָנעל לינדבערג איז דער וועלט־בעריהמטער לופֿט - פֿליהער. ווי קומט לינדבערג צום ראָקפֿעלער - אינסטיטוט און צו ביאָלאָגישע פֿאַרשונגען, — איז נישט זעהר קלאָר. אָבער דאָ און דאָרט זענען פֿעריהאַן אנצוהערעניש, אַז ער זאָל עס זיין דער ערפֿינדער פֿון די מעכאַנישע אַפּאַראַטען, וואָס האָבען מעגליך געמאַכט דורכצופֿיהרען אָט דעם, צו דער העכסטער שטופֿע, וויכטיגען עקספּערימענט.

צוויי וויכטיגע עקספּערימענטען, וואָס זענען דורכגעפֿיהרט געוואָרען מיט יאָהרען פֿריהער האָבען קענטיג, געפֿיהרט צו דעם, וואָס עס איז פֿאָרגעקומען איצט אין דעם ראָקפֿעלער - אינסטיטוט און צוגעגרייט דעם באָדען פֿאַר דעם. דעם ערשטען פֿון די צוויי עקספּערימענטען האָט דורכגעפֿיהרט מיט גרויס ערפֿאָלג דער זעלבער ד״ר קאַרעל אין דעמזעלבען ראָקפֿעלער - אינסטיטוט. ער האָט גענומען אַ שטיקעל פֿלייש פֿון דעם הערצעל פֿון אַ הינדעלע איידער עס איז נאָך געבוירען געוואָרען, האָט עס אַריינגעלעגט אין אַ כלי מיט געוויסע כעמישע פֿליסיגקייטען און עס געהאַלטען ביי דער נויטיגער טעמפּעראַטור און ביי די אַלע אַנדערע נויטיגע בעדינגונגען, און דאָס שטיקעל פֿלייש לעבט און וואַקסט. שוין באַלד אַ פֿערטעל יאָהרהונדערט, ווי דאָס שטיקעלע פֿלייש ליגט דאָרטען אין דער לאַבאָראַטאָריע פֿון דעם ראָקפֿעלער־אינסטיטוט אין אַ כלי מיט דער נויטיגער כעמישער פֿליסיגקייט, און עס לעבט און לעבט — צו דער גרויסער בעוואונדערונג פֿון דער גאַנצער וויסענשאַפֿטליכער וועלט.

דער צווייטער עקספּערימענט — און נישט איינער, נאָר אַ סעריע עקספּערימענטען — איז דורכגעפֿיהרט געוואָרען אין אַ ביאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריע אין מאָסקווע. מען האָט אָפּגעשניטען דעם קאָפּ פֿון אַ הונד. די איבערגעהאַקטע בלוט־אָדערען האָט מען פֿעראייניגט מיט דינע גומענע רעהרלעך, וואָס זענען פֿון זייער זייט געווען פֿערבונדען מיט אַ פּאָמפּ. די פּאָמפּע האָט ריטמיש געאַרבייט און געטריבען און צירקולירט דאָס בלוט דורך די אָדערען פֿון קאָפּ, און דער אָפּגעהאַקטער קאָפּ האָט געלעבט איבער אַ האַלבע שעה צייט. דאָס מויל און די אויגען האָבען זיך געעפֿענט און פֿערמאַכט און אַרויסגעוויזען אַנדערע סימנים פֿון לעבען.

דער לעצטער עקספּערימענט אין דעם ראָקפֿעלער־אינסטיטוט איז אַ מין פֿעראייניגונג פֿון די ביידע פֿריהערדיגע עקספּערימענטען. — און שטעלט מיט זיך פֿאָר אַ געוואַלדיגען שפּרונג פֿאָראויס. אורטיילענדיג פֿון דעם בעריכט אין דעם וויסענשאַפֿטליכען זשורנאַל, איז דאָרט דערגרייכט געוואָרען אָט וואָס:

מען האָט געטויטעט אַ קאַץ, זי באַלד אויפֿגעשניטען און אַרויסגענומען פֿון איהר איינציגע אָרגאַנען. דער אָרגאַן האָט געקאָנט זיין דאָס האַרץ,

אַנ׳ערפינדונג צו מאַכען מענשליכע אָפּגעשניטענע גלידער לעבען בעזונדער פֿון גאַנצען קערפּער.—דאָס קאָן אַמאָל פֿיהרען צו געפֿינען אַ מיטעל געגן ראַק און בכלל צו פֿערלענגערן דאָס מענשליכע לעבען

פֿון ל. באַראָדולין

די לונגען, דער אייער־שטאָק, אָדער אַן אַנדער טייל. דעם אויסגעשניטענעם טייל האָט מען באַלד אַריינגעלעגט אין אַ סטעריליזירטער כלי. דאָס איז אַ כלי אַזוי גערייניגט, אַז קיין מיקראָבען אָדער באַקטעריען זאָלען דאָרטען נישט קאָנען זיין. די איבערגעהאַקטע בלוט־אָדערען האָט מען פֿעראייניגט מיט גומענע רערלעך. וואָס זענען אין דער זעלבער צייט אויף פֿערבונדען מיט אַ פּאָמפּ. די פּאָמפּ אַרבייט ריטמיש און צירקולירט דאָס בלוט דורך דעם אויסגעשניטענעם אָרגאַן.

אין דערזעלבער כלי קומט אַריין נאָך אַ רעהר און דורך יענער רעהר קומט אַריין אין דער כלי קינסטליכע לופֿט. כדי דער אָרגאַן זאָל קאָנען לעבען דאַרף ער האָבען לופֿט צום אָטעמען, פּונקט ווי דער גאַנצער לעבעדיגער אָרגאַניזם. אָבער די לופֿט פֿון דרויסען קאָן מען דאָ נישט בענוצען, ווייל זי איז פֿול מיט מיקראָבען און באַקטעריען, און דאָס קאָן דעם אויסגעשניטענעם אָרגאַן אַוועקהרג׳ענען אין אַ קורצער צייט. מוז מען דעם אָרגאַן געבען קינסטליכע לופֿט, וואָס איז פֿריי פֿון שטויב, מיקראָבען און באַקטעריען. די לופֿט, מיט וועלכער מיר אָטעמען בעשטעהט פֿון וואַסער־שטאָף, שטיק־שטאָף און קוילען־וואַסער.

איך שטעל זיך פֿאָר, אַז דאָס האָט קאָלאָנעל לינדבערג אָט די אַלע מאַשינען דערפֿונדען. און אויב עס איז אַזוי — דאַרף ער זיין אַ טיפֿזיניגער ערפֿינדער, ווייל די אַלע אינסטרומענטען און אַפּאַראַטען מוזען זיין זעהר פּינקטליך און זעהר דעליקאַט אויסגעאַרבייט.

עס זעהט אויס, אַז די דאָזיגע עקספּערימענטען ווערען געפֿיהרט שוין אַ האַלב יאָהר צייט. מען האָט ביי אָט ד׳ קינסטליכע בעדינגונגען אויפֿגעהאַלטען די אינערליכע אָרגאַנען, וואָס זענען אויסגעשניטען געוואָרען פֿון היגער און פֿון קעץ, און דאָס מערקווירדיגסטע דערביי איז, וואָס די אַלע אויסגעשניטענע אָרגאַנען לעבען נאָך, שוין אַ געשיכטע פֿון היבשע עטליכע חדשים. אייניגע אָרגאַנען זענען געשטאָרבען. דאָס זענען אַזעלכע וואָס זענען אָדער פֿון פֿריהער געווען קראַנקהאַפֿט, אָדער מען האָט זיי נישט אָפּגעהיט ווי געהעריג פֿון די באַקטעריען פֿון דער לופֿט. דערפֿאַר האַלטען אָבער אַנדערע אָרגאַנען אין וואַקסען. זיי זענען איצט גרעסער און שווערער ווי זיי זענען געווען פֿריהער.

איז דאָס ס׳ערשטע מאָל אין דער געשיכטע פֿון דער מענשהייט ווען אַזעלכע רעזולטאַטען זענען דערגרייכט געוואָרען. און די בעדייטונג זייערע איז פֿון קאָלאָסאַלער וויכטיגקייט, סיי פֿון דעם וויסענשאַפֿטליכען און סיי פֿון דעם פּראַקטישען שטאַנדפּונקט.

פֿון דעם וויסענשאַפֿטליכען שטאַנדפּונקט האָבען די פֿאָרשער אַ מעגליכקייט צו פֿאָרשען דעם פּראָצעס פֿון לעבען און פֿון וואַקסען ביי אַזעלכע בעדינגונגען, וואָס זיי האָבען פֿריהער נישט געהאַט.

יעדער לעבעדיגער אָרגאַניזם איז אַ פֿערמאַכטע כלי: מ׳קאָן נאָר זעהען, וואָס עס טוט זיך פֿון דרויסען פֿון דעם אָרגאַניזם, מען קאָן אָבער נישט אַריינדרינגען אינעווייניג, ווייל זאָל מען וועלען אַריינדרינגען אינעווייניג, מוז מען די חיה טויטען, און דאַן שטעלט זיך אָפּ דער פּראָצעס פֿון לעבען, קאָן מען קיין לעבעדיגע אָרגאַנען נישט זעהען. דאָ אָבער האָבען די פֿאָרשער דיזעלבע אָרגאַנען אין גלעזערנע כלים, זיי אָרגאַנען לעבען און וואַקסען און מען קאָן זעהען ווי אַזוי זיי פֿיהרען זיך אויף סיי ביי נאָרמאַלע בעדינגונגען און סיי ביי בעדינגונגען, וואָס קאָנען געענדערט ווערען אויף פֿאַרשידענע אופֿנים.

נישט ווייניגער וויכטיג זענען דיזעלבע עקספּערימענטען פֿון דעם פּראַקטישען שטאַנדפּונקט. מען ווייסט איצט אויף זיכער, אַז די פּראָצעסען פֿון לעבען אין אַ לעבעדיגען אָרגאַניזם ווערען הויפּטזעכליך קאָנטראָלירט פֿון די פֿליסיגקייטען (מען רופֿט עס „האָרמאָנען״), וואָס די אינערליכע דריזען פּראָדוצירען. איצט ווערען פֿיל קראַנקהייטען געהיילט דורך דעם, וואָס מען גיט דעם פּאַציענט די עקסטראַקטען פֿון אַזעלכע פֿליסיגקייטען. כדי צו קריגען אָט די פֿליסיגקייטען מוז מען טויטען געוויסע חיות און אַרויספּרעסען די פֿליסיגקייטען פֿון די בעטרעפֿענדע דריזען. אָבער די עקספּערימענטען, וואָס זענען דורכגעפֿיהרט געוואָרען אין דעם ראָקפֿעלער־אינסטיטוט, גיבען אַ גרונד צו האָפֿען, אַז גאָר אינגיכען וועט מען קאָנען אַזעלכע דריזען אויסשניידען פֿון חיות, אויפֿהאַלטען זיי ביים לעבען אויף אַ קינסטליכען אופֿן און זיי וועלען פּראָדוצירען יענע פֿליסיגקייטען (האָרמאָנען) וואָס זענען נויטיג די בעטרעפֿענדע קראַנקהייטען צו קורירען. ווען מ׳וועט דאַרפֿען די פֿליסיגקייטען וועט מען נישט געהן אין די שעכטהייזער נאָך זיי. דיזעלבע פֿליסיגקייטען אָדער האָרמאָנען וועלען אָהן אַן׳אָפּשטעל פּראָדוצירען די אויסגעשניטענע האָרמאָנען, וואָס וועלען אויפֿגעהאַלטען ווערען ביים לעבען דורך אַ קינסטליכען אופֿן אין די לאַבאָראַטאָריעס.

יודישע שטעטלער אין ווייסרוסלאנד געענדערט זייער אויסזעהן

מאָסקווע (יט״א) אין דער סאָוויעטישער פּרעסע זענען ערשינען שילדערונגען פֿון די יודישע שטעטלעך אין ווייסרוסלאַנד, בעזונדערס פֿון די יעניגע שטעטלעך, וועלכע האָבען יודישע נאַציאָנאַלע סאָוויעטען. אַזעלכע שטעטלעך זענען אין ווייסרוסלאַנד פֿעראַן 24. עס ווערט געגעבען אַ גענויע שילדערונג פֿון די וועזענטליכע ענדערונגען, וואָס זענען פֿאַר די לעצטע עטליכע יאָהר פֿאָרגעקומען אין די שטעטלעך.

אוזדע, סטאַרע, דאָראָגע, סטרעשין, אושאַטש, קובליץ, סעלעץ, ליקיש, גראַזאָווע, פּאַריטש, סמילאָוויטש און אַ רייה אַנדערע יודישע שטעטלעך האָבען פֿולשטענדיג געענדערט זייער אויסזעהן. פֿאַר די לעצטע יאָהרען. פֿון שטעטלעך פֿאַרזונקענע אין אייביגע בלאָטע און זומפּען זענען זיי פֿערוואַנדעלט געוואָרען אין וואוילאיינגעאָרדענטע שטעטלעך מיט ברוקירטע גאַסען, מיט גוטע טראָטואַרען, מיט בוימער אויף פֿיל גאַסען, גוטע ברוד־נימער א.ד.גל. יעדעס שטעטעל פֿערמאָגט איצט אַ קינאָ־טעאַטער, קלובען, ביבליאָטעקען, ראַדיאָ, טעלעפֿאָן און עלעקטרישע בעלייכטונג. לויט דער שילדערונג פֿון דער סאָוויעטישער פּרעסע איז דער אַנאַלפֿאַבעטיזם פֿולשטענדיג ליקווידירט געוואָרען אין שטעטעל. שטעטלעך, אין וועלכע די בעפֿעלקערונג האָט זי פֿריהער פֿאַרנומען מיט קאָנטראַבאַנדע מיט וואַלוטע־ספּעקולאַציע און מיט אַנדערע נישט־פּראָדוקטיווע לופֿט־פּ׳נסות, זענען איצט אַלע אַריינגעצויגען אין פּראָדוקטיווע אַרבייט. אַ טייל פֿון דער יודישער בעפֿעלקערונג איז אַריין אין די ביישטעטלדיגע קאָלכאָזען, אַ טייל איז אָרגאַניזירט אין פֿאַרשידענע האַנטווערק־קאָאָפּעראַטיווען, אַ טייל איז בעשעפֿטיגט אויף פֿאַרשידענע מלוכה־אַרבייטען און מלוכה־שטעלעס.

—=—

הויכע אויסצייכענונג פאר א יודישען געלעהרטען

מאָסקווע (יט״א) באַריס ווייסבראָד, בעוואוסטער יודישער פּראָפֿעסאָר, געזעלשאַפֿטליכער טוער און אַלטער רעוואָלוציאָנער, איז בעעהרט געוואָרען פֿון דער רעגירונג מיט׳ן לענין־אָרדער, דעם העכסטען ציווילען אָרדע״ אין ראַטען־פֿאַרבאַנד, „פֿאַר אויסערעס גרויסע פֿערדינסטען פֿאַר דער מלוכה אַלס כירורג, פּעדאַגאָג, געלעהרטער, און גלענצענדער אָרגאַניזאַטאָר פֿון סאָוויעטישען שפּיטאָל־וועזען״, ווי עס ווערט בעצייכענט אין רעגירונגס־בעשלוס וועגען דער בעלוינונג.

פּראָפֿ. ווייסבאָרד איז איצט אַלט 67 יאָהר. ער איז געווען איינער פֿון די ערשטע אָרגאַניזאַטאָרען פֿון דער סאָוויעטישער מעדיצין. פֿאַר די לעצטע 13 יאָהר שטעהט ער אין דער שפּיץ פֿון מאָסקווער „צווייטען שטאָטישען שפּיטאָל״ איינעם פֿון די בעסטע מעדיצינישע אַנשטאַלטען אין לאַנד. דער שפּיטאָל טראָגט דעם נאָמען פֿון פּראָפֿ. ווייסבאָרד.

קאנקורס פון א יודישער קאמעדיע וועגען היטלעריזם

ניו - יאָרק (יט״א) די יודישע אַרטיסטען מנשה סקולניק און יוסף רומשינסקי האָבען פֿונאַנדער געשריבען אַ קאָנקורס אויף דער בעסטער יודישער קאָמעדיע וועגען היטלעריזם. דער געווינער פֿון ערשטען פּרייז וועט בעקומען 500 דאָלאַר. צום זשורי וועלען געהערען בעקאַנטע יודישע דראַמאַטורגען און טעאַטער־קריטיקער. דער טערמין פֿון קאָנקורס ענדיגט זיך דעם ערשטען אָקטאָבער א. י. די מאַנוסקריפּטען דאַרפֿען געשיקט ווערען אין פֿאָלקס - טעאַטער (צווייטע עוועניו און 2־טע שטריט) אין ניו יאָרק.

—=—

וואס א מאמע קען!

(סקיצע) :—: פֿון ליאַליאַ קויפמאַן

איזאַבעל אַרקין, אַ פּרעזענטאַבעלע אכט־און פֿערציג־יעהריגע דאַמע, הערט נישט אויף צו טראַכטען און קלערען:

וואָס קומט פֿאַר מיט איהר טעכטערל, מיט דאָראָטי׳ן, מיט איהר שעהנער, שטאָלצער טאָכטער, וואָס האָט נישט לאַנג געהייראַט דורך ליבע? איהר יונגער מאַן, אייב, איז דאָך נאָך אַלץ אַזוי פֿערליבט אין איהר, ער ברענגט איהר דאָך בלומען ביי יעדער געלעגענהייט... די אַרקין וואוינט טאַקע אין איין הויז מיט דעם פּאָר־פֿאָלק — זי אויבען און די טאָכטער אונטען — זעהט זי דאָך דער טאָכטער׳ס לעבען, ווי ביי זיך אויף דער האַנד.

דאָראָטי האָט דאָך אַזוי ליב איהר אייב׳ן! ד׳איז דאָך געווען אַזוי גליקליך דאָס ערשטע יאָהר! פֿלעגט זינגען אין די פֿריהמאָרגענס, ווי אַ פֿויגעלע.. וואָס־זשע איז געשעהען אַצוינס?

די מוטער פֿערשטעהט עס נישט, זי האָט מורא צו פֿערשטעהען... זי האָט שטאַרק ליב איהר איינציגע טאָכטער. די מוטער און די טאָכטער האָבען מיט אַזאַ ליבע איינגעאָרדענט דאָס „נעסטעלע״ פֿאַר׳ן יונגען פּאָר־פֿאָלק! אַלץ האָט געמוזט זיין מיט געשמאַק, שעהן, פּאַטעטיש — ס׳זאָל געפֿעלען אייב׳ן...

און אין די טויזענדער קלייניגקייטען זעהט איצט די מוטער: עפּעס אַ פֿערלוירענקייט, אַ צעזוידערטקייט, אַ פֿערלאָזענקייט...

זי זעהט דאָס אין דעם, וואָס דאָראָטי זינגט שוין נישט מעהר; אין דעם, וואָס זי ווישט נישט אָפּ דעם שטויב פֿון איהרע בעלביטע זאַכען. אין אַלץ זעהט זי, די מוטער, עפּעס אַ שלעכטען סימן, אַן׳אָנהויב פֿון עפּעס אַן׳אומגליקליכען סוף...

איזאַבעל האָט אָפּגעלעבט מיט איהר מאַן, מיט דאָראָטי׳ס פֿאָטער, איבער פֿינף־און־צוואַנציג יאָהר אין פֿולשטענדיגען פֿרידען און ליבע. נאָך קושט ער זי מיט דערזעלבער צאַרטקייט, ווי אין די יונגע יאָהרען, און טוט נישט קיין זאַך, ער זאָל זיך פֿריהער נישט בעראַטען מיט איהר. ס׳אַרא געטרייער, איבערגעגעבענער פֿריינד ער איז איהר געווען דאָס גאַנצע לעבען!

— עס דאַכט זיך דיר בלויז, איזאַבעל — בערוהיגט ער זי. — ביי דאָראָטי׳ן איז אַלצדינג אין אָרדנונג. זיי לעבען זיך גוט.

זי שאָקעלט אָבער מיט׳ן קאָפּ. אַך, אָט דאָס נאַכלעסיג אָנגעטוענע היטעלע! אָט דאָס קלייד, וואָס פּאַסט איהר נישט צום פּ׳נים!... אָט די אַלע נישטיגע פֿרויאישע קלייניגקייטען, זענען דער בעסטער בעווייז, אַז דאָראָטי איז פֿערנומען מיט אַנדערע געדאַנקען, שווערע, נישט פֿרעהליכע...

און איינמאָל האָט זיך איזאַבעל אָנגענומען מיט מוט און האָט אָפֿען אַ פֿרעג געטון דער טאָכטער:

— דאָראָטי... וואָס איז?

האָט דאָראָטי, די שעהנע, די שטאָלצע, שוין פֿערשטאַנען, אַז די מוטער האָט אַריינגעדרונגען אין די פֿערבאָרגענע ווינקעלעך פֿון איהר נשמה. איהר שטאָלץ איז אָבער געשטאַנען צווישען זיי, צווישען דער מוטער און דער טאָכטער, און דאָראָטי האָט כלומרשט פֿערוואונדערט געענטפֿערט:

— מיט מיר? לחלוטין גאָרנישט!...

אָבער בעגעגענענדיג דער מוטער׳ס בליק, האָט זי פּלוצלונג נישט אויסגעהאַלטען, צוגעפֿאַלען מיט׳ן קאָפּ צו די הענד און האָט זיך פֿונאַנדערגעוויינט.

— דאָראָטי, שוין־זשע?... — האָט די מוטער געוויינט צוזאַמען מיט איהר. — שוין־זשע?... ער?

זי האָט זיך באַלד גענומען אין די הענד אַריין, אָנגעטרענגט אַלע איהרע כּוחות, פֿיהלענדיג, אַז מען מוז, אונטער אַלע אומשטענדען, ראַטעווען דער טאָכטער׳ס גליק.

— יאָ, מאַמע... ער... ער... האָט געוואָגט...

און דאָראָטי, מיט רויטע אויגען, און אָנגעדראָלענע ליפּען, זעהר נישט קיין שעהנע אין דער דאָזיגער ווייל, האָט אַלץ דערצעהלט דער מוטער.

ווען דאָראָטי האָט געהאַלטען אין דערצעהלען, אונטערכליפּענדיג און שנייצענדיג די נאָז אין טיכעל אַריין, ווי זי פֿלעגט טון אין איהר קינדהייט, ווען מ׳האָט זי בעליידיגט, איז ביי דער מוטער דערווייל פֿערטיג געוואָרען אַ פּלאַן אין קאָפּ.. אין איהר אונענדליכען רחמנות צו דער טאָכטער, אין איהר גרויסער מוטערליכער ליבע, אַ גרייטע צו טון אַלץ אין דער וועלט, אַבי די טאָכטער זאָל זיין גליקליך, האָט זי, ווען דאָראָטי האָט געענדיגט אַ זאָג געטון:

— דאָס איז אַלץ? נאַרעלע! אַלע מענער זענען אַזוי! ביי זיי הייסט דאָס אַפֿילו נישט קיין „פֿערראַט״. גלאַט אַזוי זיך... געשטיפֿט אַביסעלע... אַ קאַפּיטשקע זיך נאַריש געמאַכט... אייב האָט דיך ליב, ער פֿערגעטערט דיך, איך זעה עס... דו דאַרפֿסט איהם מוחל זיין און...

און אַז די טאָכטער האָט טרויעריג און בעשלאָסען גענומען שאָקלען מיט׳ן קאָפּ אויף ניין, האָט די מוטער, דרייסט און מוטיג, אַריינקוקענדיג איהר גלייך אין די אויגען, אַרויסגערעדט:

— מיט דיר האָט איצט פּאַסירט פּונקט דאָס זעלבע וואָס מיט מיר און מיט דיין פֿאָטער... אויפֿ׳ן צווייטען יאָהר פֿון אונזער צוזאַמענלעבען...׳

און אַז דאָראָטי האָט אויף איהר אויפֿגעהויבען ערשטוינטע אויגען: „דער פּאַפּאַ? דו האָסט מיר קיינמאָל נישט געזאָגט וועגען דעם...״ — האָט זי, מיט אַ בעגייסטערונג, אויף וועלכער בלויז אַ מוטער איז פֿעהיג, אויסגערופֿען:

— נו, ווער דערצעהלט דען אַ טאָכטער אַזעלכע זאַכען?... אָבער איצט איז אָנגעקומען די ריכטיגע שעה...

און טאַקע דאָ אויפֿ׳ן אָרט האָט זי אויספֿיהרליך און איינגעהענד בעשריבען דער טאָכטער דעם כלומרשטען פֿערראַט פֿון איהר מאַן און דאָראָטי׳ס פֿאָטער — אַ פֿערראַט, וואָס האָט גאָר קיינמאָל נישט עקזיסטירט, אַ געשיכטע, וואָס האָט קיינמאָל נישט פּאַסירט, וואָס האָט אָבער געדאַרפֿט צווינגען דאָראָטי׳ן צו פֿערגעבען אייב׳ן, אַזוי ווי איהר שעהנע און שטאָלצע מוטער האָט דאָס אַמאָל געטון מיט א י ה ר מאַן...

און אַריינקומענדיג אין אַלץ מעהר און מעהר בעגייסטערונג אונטער דער טאָכטער׳ס אויפֿלויכטענדיגען בליק, האָט זי פֿערשוואַרצט איהר געטרייען, איבערגעגעבענעם פֿריינד, איהר מוסטערהאַפֿטען לעבענס־בעגלייטער פֿאַר איבער פֿינף־און־צוואַנציג יאָהר...

און דאָראָטי האָט געגלויבט...

עטליכע טעג אין דייטשלאנד

(איינדריקען)

פון ל. מלאד

דער ברוינער מונדיר, וואס איז געווען אין די ערשטע צייטען דער „כישוף" פון דער דייטשער פרוי, האט פארלוירען דעם חן. איך האב בעמעקט א מין סקעפטיציזם ביי א סך פון די, וואס איך האב זיי בעגעגענט און מיט זיי פארפיהרט שמועסן.

דער דייטש. דער פשוט,ער, האט גערן ליב צו רעדען. דער פרעמדער שווייגט. ער וויל זיך נישט שטעלען אין א סכנה. דער דייטש אבער רעדט. ער היט זיך נישט. דאס וואס אויף דער לונג, איז גלייך אויף דער צונג.

מיר איז אויסגעקומען צו זעהען א בילדעל: פאהרענדיג פון בערלין צו דער מערב־גרעניץ, האב איך אין קופע געטראפען א יוד, וואס איז אויך דורכגעפאהרען דייטשלאנד. דער יוד איז געווען דערשראקען, מורא געהאט צו האלטען א יודישע צייטונג און בכלל רעדען א ווארט. חוץ דעם איז ער געווען אנגסטליך צומישט.

עס ווייזט זיך ארויס, אז דער יוד האט גע־האט געוואוינט אמאל אין דייטשלאנד, אין די יונגע יאהרען. א סך ארבייט אוועקגעלעגט דא, א סך שווייס פארגאסען אין רוהר־געביט, אלס שווערער ארבייטער און אפילו אלס קוילען־גרעבער.

ער איז אוועק איידער היטלער איז געקומען צו דער מאכט. דורך דער צייט, וואס ער איז געווען אין דייטשלאנד, האט ער זיך בעקענט מיט א דייטש מיידעל, חתונה געהאט מיט איהר, און די געפונען קיין פאלעסטינא.

ער האט נישט געקענט פויעל'ן ביי זיך, אז אויף זיין איצטיגער רייזע איבער איירא־פא, זאל ער נישט אפטרעטען ביי זיין ווייב'ס עלטערן און פאמיליע און אפגעבען א גרוס פון זייער טאכטער. איבערהויפט האט עס איהם געארט, וואס ער דעם פאר זיין פרוי קיין גרוס נישט ברענגען פון איהר היים. נאר קיין ווידע אויפצוהאלטען זיך אין דייטשלאנד, האט ער נישט בעקומען, בלויז די דורכצופאהרען, אהן רעכט אראפצוגעהן פון דער באהן.

ער האט טעלעפאנירט זיינע שוואגערס ווע־גען דעם און געבעטען מען זאל זיין אויף דער בעשטימטער סטאציע און כאטש די עטליכע מינוט זיך זעהען.

אויף דער בעשטימטער סטאציע זענען זיי טאקע געווען די שוואגערס און שוועסטער־קינדער, א גאנצע היבשע פאמיליע און די מענער אלע אין — האקענקרייצען און ברוינע מונדירען.

דער יוד האט זיך דערשראקען: דאס זענען זיינע שוואגערס? זיין ווייב'ס ברידער און פאמיליע?

א בלייכער און צוטומעלטער האט ער זיך צוריקגעצויגען ,נישט געוואלט ארויס, כאטש די „ברוינע" שוואגערס האבען איהם געהאלטען אין ארומזוכען און צארט אויסרופען זיין נאמען.

מען האט איהם קוים אראפגענומען פון וואגאן. זיי האבען איהם קיין ווארט נישט געלאזט רעדען, נאר ארויפגעפאלען אויף איהם און הייס און לאנג געקושט, געקלאפט אין די פ'יוצעס און אויסגערופען צארט זיין נאמען.

מיך האט די סצענע אינטערעסירט און איך האב בעשלאסען אונטערצוברעכען די רייזע. איך בין פאר דער „משפחה" פארגעשטעלט געווארען און ביזן צווייטען צוג געבליבען מיט זיי.

מיך האט אינטערעסירט ווי אזוי ווערט אויפ־גענומען ביי מונדירטע נאציס, וואס דער ערשטער פרינצ פ איז „באביש־ארישע־ריינקייט", א יודי־שער שוואגער וואס וואוינט אין פאלעסטינא, וואס האט אנ'עכט יודיש־סעמיטישען אויסזעהען, דער צוויגער, וואס האט אין „ריינעם בלוט" געברענגט אויף דער וועלט א פאר עכטע יודישע קינדער?

מען האט דעם „נישט־ארישען" שוואגער (און מיך אלס זיין גאסט) געבראכט אהיים.

די אויפנאהמע איז געווען א גרויסארטיגע. נאך דעם זעקסטען קריגעל ביער, האבען זיך די צונגער אויפגעעפענט און מען האט ארויסגע־פלאפ'לט, דאס וואס מען טאר נישט זאגען.

די אלטע ארישע מאמע האט דעם יודישען איידעם געהאלטען אין איין קושען. זי האט גע־מורמעלט:

„אך. ליבער גאט, וואס דער דאזיגער מאן טוט פאר מיין טאכטער! ווי גוט ער איז צו איהר און די הערלין זייערע קינדער ווערען ערצויגען".

די אלטע האט נאך א טאכטער או חלומ'ט פאר איהר צו קריגען א יודישען מאן. אונטער די איצטיגע אומשטענדען איז דאס שוין נישט מעג־ליך, זאגט זי. איך פרעג פארוואס? זי ענטפערט, אז די יודען, וואס פלעגען אמאל אריינקומען, האבען מורא. כאטש דאס הויז שטעהט פריי און אפען פאר זיי.

מיך וואונדערט פונדעסטוועגען, וואס הייסט פריי און אפען? איז די מעשה, וואס עפענטליך קאן מען טאקע נישט אזוי אויפנעהמען יודען. נאר כמעט דאס גאנצע שטעטעל פארקעהרט מיט יודען נאטירליך אין געהיים. מען קויפט אין יודישע קרעמלעך (עס איז אנ'ארבייטער־שטעטעל אין רוהר געביט). פארוואס־זשע זענען די זיהן און איידעמס „ברוין"? זיי אליין לאכען זיך אויס. מען מוז, מען מוז אויפהאלטען די פאסטענס. עס איז א פראגע פון ברויט. פון א שטעלע. עס זענען דא אזעלכע הנבדארסער פ'ויזענדער, וואס טראגען נאר די אוניפארמען, די האקענקרייצען, ווייל זיי מוזען, ווייל די פרנסה צווינגט זיי. אלע געוועזענע בע־אמטע, וואס האבען נישט געוואלט פארלירען זיי־ערע פאסטענס, האבען זיך דערוויל געמוזט אונ־טערגעבען. עס זענען פאראן צווישען די „ברוינע" יעהר א סך סאציאל־דעמאקראטען און אפילו קא־מוניסטען. ווען די צייט וועט קומען, וועלען זיי זיין די ערשטע אינערליך צו געבען דעם קלאפ. אין די אויבערשטע ספערען, ווייסט מען פון דעם. „ער" איז דערפון איבערגעשראקען. מען „רייניגט", מען ביישטערט, מען קוקט מיט חשד אויף אלץ און אלעמען. נישטא מעהר דער צוטרוי צו דעם ברוינעם מונדיר און האקענקרייץ־באנד.

* * *

לויט'ן אויסערליכען איינדרוק קאן מען מעס־טען דעם אינערליכען אינהאלט, דעם געמיט־צו־שטאנד פון דער שטאט בערלין און במילא פון אנדערע.

אין די קינא'ס איז מעהר ווי האלב־ליידיג. די טעאטערען פוסטעווען. די „רייניגונג" אין דער קונסט האט געהאט איהר ווירקונג: דער אינטעלי גענט זאגט איינפאך: „נישטא וואס צו געהן זעהען און וואס צו הערען". (ער וועט נאטירליך, נישט צוגעבען ,אז אלע גרויסע קינסטלער אקטיארען און מוזיקער זענען פארטריבען). דאס קאן מען מעסטען לויט דער בעוועגונג אין דער אזוי גוט בעקאנטער „ראמאנישעס קאפע־הויז".

אמאל האט דא געקאכט ווי אין א קעסעל. א כסדר'דיגע בעוועגונג. די קעלנער זענען ארומ־געלאפען ווי פארשמייעט .דער טעלעפאן האט אלע מאל געקלונגען און גערופען אנ'אנדערע הויכע פערזענליכקייט, בעריהמטע נעמען, שרייבער און קינסטלער זענען דורך די קעלנער אויסגערופען געווארען, טאג און נאכט. דאס איז געווען די בערזע פון גייסט.

היינט?

איך האב זיך באמת געפיהלט שלעכט, אונ־היימליך און געקלעמט בעת מיינס א בעזוך אין „ראמאנישעס".

די טישלעך זענען לעדיג און פארשעמט. די קעלנער און ציגארעטען־פערקויפער זיצען און גע־ניצען. די צייטונגען ליגען גאנצע שטויסען נישט געריהרט. ערגעץ־וואו אין א ווינקעל זיצען צוויי וואס קאנען זיך פארט נישט געפינען קיין ארט ער געץ אנדערש און שפילען א שאך. אבער די ליי־דיגקייט, די לעהרקייט און דאס אונהיימליכקייט ווארפט זיי אויך אין מרה שחורה. זיי געהען ארויס. דאן איז שוין גאר שטיל.

די ראמאנישע קאפע איז דער בעסטער בארא מעטער ,וואס עס איז געווארען פון דעם אזוי אינטערעסאנטען בערלין. ווער ווייסט, וואס די טישלער רעדען, צי בענקען זיי נישט אויף זייער הילצערנעם לשון נאך יענע גרויסע גייסטער, וואס בלאנקען זיך ארום איבער דער וועלט, צוזייטע און צושפרייטע און גארען נאך זייער צוריקקעהר און האפען אויף זייער צוריק בעוויזען זיך?

דער בילאור־פלאץ איז לאנגע יאהרען געווען די פעסטונג פון דייטשען ארבייטער.

די ארבייטער־הייזער, די קלובען, דער מא־סיווער בנין פון דעם דייטשען פאלקס־ביהנע־טע־אטער, דאס אלץ האט געהאט א קאליריט און כא־ראקטער.

איצט איז דאס אקופירט פון דער „נאצישער ארמעע", עס איז דאס שטאב־קווארטיר פון דעם האקענקרייץ.

איינגאנצען איינגעטונקען אין האקענקרייץ — פאהנען, פערקלעפט מיט נאצישע לאזונגען, הב־טחות און צוזאגענגען, וואס האבען אבער אנגע־וואוירען זייער האפט און ווערט.

מען בעמיהט זיך, אז פון דעם ארבייטער־פער טעל זאל ווערען אנ'עלעגאנטער ראיאן, אפווישען אלץ, וואס קאן דערמאהנען דעם אמאליגען כא־ראקטער פון דער געגענד .מען וויל „נעהמען" דעם עולם מיט אויסערליכקייט. שפיל פ.'עצער פאר קינדער. מען וויל זיך דערווארטען אויפ'ן נייעם דור. מען וויל דערציהען די מאכט נאך א צהען יאהר, ביז קינדער וועלען אונטערוואקסען, און ווערען ערב־מענשען. די שולען, די קלובען, די גאנצע צוגרייטונגען נאטירליך פאר'ן קינד, איז אין נאצישען גייסט. אבער אויך דאס קינד האט עפעס נישט קיין געוואלדיגען צוטרוי. אין אר־בייטער־הייזער לערנט מען דאס קינד דעם היפוך, וואס ער הערט זיך צו אין שול. ארבייטער־עלטערן דערציהלען זייערע קינדער בסוד סודות וועגען דעם, וואס אין לאנד קומט פאר, וועגען די אלע נגישות. וואס דער „פיהרער" טוט. די קינדער נעמען דאס אויף. זיי גלויבען זייערע עלטערען בעסער ווי די לעהרער .זיי פיהלען פון וואגען דער אמת קומט .און ווען מיך האט איבערראשט, בעת א קינד האט פראטעסטירט פארוואס מען פערמאכט נישט דעם ראדיא בעת אלפרעד ראזענ־בערג האט גערעדט, שיטענדיג גאל און צארן געגען יודען, האט מען עס מיר ערקלערט, אז טויזענדער און טויזענדער קינדער וויסען די געשיכטע פון עריך מיזאם'ס פערפייניגונג און האבען אין זיי־ערע קינדעריש הערצער געשוואוירען, אז ווען זיי וועלען אויפוואקסען וועלען זיי מאהנען פאר דעם אויפ'ן גרויליכסטען אופן פערגאסענעם בלוט, פאר אייגעם פון די גרעסטע מארטירער אין דער היינטיגער צייט.

די זיכערקייט פון נאצישען טריט אין געפאס טען שטיוועל קלינגט שוין נישט אזוי פעסט אויפ'ן ברוק פון די בערלינער גאסען ווי מיט צוויי יאהר צוריק — ניין!

יודען-העצער מינכמייער פרעדיגט איבער גאנץ דייטשלאנד

ז ש ע נ ע וו ע (יט"א) פון דייטשלאנד ווערט מיטגעטיילט ,אז אין דער געגענד פון קעלן האט די פאליציי ארעסטירט דעם דירעקטאר פון קא־טוילישער גימנאזיע, ווייל ער האט — אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון ערצבישאף — פערבאָ־טען זיינע שילער צו בעזוכען דעם רעפעראט פון דעם בעקאנטען יודען־העצער און נאציאנאליסטישען אגיטאטאר פאסטאר מינכמייער. נאך מינכמייער'ס רעפעראט האט דער אויפגעהעצטער המון זיך פער־זאמעלט פאר דער גימנאזיע און אזוי לאנג דע־מאנסטרירט, ביז דער דירעקטאר איז אפגעפיהרט געווארען אין „שוץ־ארעסט".

אין אנ'אנדערען קאטוילישען לעהר־אנשטאלט איז בעזייטיגט געווארען א לעהרער דערפאר, ווייל ער האט נישט ערלויבט אויפצוהענגען א פלאקאט וועגען מינכמייער'ס רעפעראט.

מינכמייער ,וועלכער איז פאר אונמאראלישע מעשים בעזייטיגט געווארען פון פאסטאר־אמט, און איז איצט קוראַרט־קאמיסאר אין בארקום, האט ווי בעקאנט, געזאלט אויפטרעטען אלס „עקספערט" אין דעם בערנער פראצעס וועגען די „פ־אטאקאלען פון די זקני ציון", מען האט איהם אבער „נישט געקאנט געפינען" און אויף זיין ארט איז געקומען פולק. פליישהאוער.

בעריכט פון דער ציוניסטישער „פראפאגאנדע-צענטראלע" אין פראג צום ציוניסטישען קאנגרעס

פראג. (יט"א) די „ציוניסטישע פ אפאגאנדע צענטראלע" אין פראג האט אויסגעארבייט א טע־טיגקייט־בעריכט פאר'ן 19־טען ציוניסטישען קאנ־גרעס, אין וועלכען ער ווערט געזאגט צוו. אנד.

די ציוניסטישע פראפאגאנדע־צענטראלע אין פראג, וועלכע איז געגרינדעט געווארען פאר־איאהרען דורך פראפ. ד"ר ש. נאדעלמאן, האט זיך געשטעלט פאר אנ'אויפגאבע צו שטארקען דעם ציוניסטישען בעוואוסטזיין צווישען דעם יונגען דור דורך ענטשפרעכענדער אידעאלאגישער פ'א־פאגאנדע, וואס זאל אויך אקטיוויזירען די פ'אק טישע ארבייט פאר'ן ציוניזם און די ציוניסטישע קרנות. די ציוניסטישע פראפאגאנדע־צענטראלע וויל זיך נישט בעגרעניצען צו טשעכאסלאוואקיי און שטרעבט צו דינען דער ציוניסטישער בעוועגונג אין גאנץ מיטעל־אייראפא און ווערען מיט דער צייט א צענטראלע אינסטיטוציע פון דער ציוניסטישער וועלט־ארגאניזאציע.

אין דעם בעריכט ווערט געשילדערט די ענט־וויקלונג פון דער ציוניסטישער פאלקס־אוניווערזי טעט אין פראג, וועלכער צעהלט 30 לעקטארען און 220 צוהערער. עס ווערען געפיהרט קורסען וועגען נאציאנאלע פראבלעמען, וועגען יודישער גלות־ווירטשאפט, יודישע עמיגראציע־פראבלעמען, וועגען די פערשידענע עטאפען פון ציוניזם א.ד.גל.

חוץ דעם איז טעטיג א סעמינאר פאר ציוניס־טישער אידעאלאגיעס. גלייכצייטיג ווערען גע־פיהרט „ציוניסטישע קארעספאנדענץ — קורסען", וועלכע בעדינען 340 פערזאן אין 12 לענדער. דער פלאן אויף דעם נעכסטען יאהר זעהט פאר א בע־דייטענדע פערברייטערונג פון דער ארבייט אויף אלע געביטען. עס וועט אויך ערשיינען א פ־פ'יע רער קורס וועגען ציוניזם אין דער יודישער און דייטשער שפראך.

קאנגרעס פון דער „אונאפהענגיגער ציוניסטישער ארגאניזאציע" זאל פארקומען אין וויען

וויען (יט"א) דא האט געוויילט א פארשטע־הער פון דער רעוויזיאניסטישער לייטונג, וועלכער האט פערהאנדעלט וועגען דער מעגליכקייט צו רו פען קיין וויען דעם קאנגרעס פון דער „אונאפהענ־גיגער ציוניסטישער ארגאניזאציע", וואס דארף פאר קומען אין סעפטעמבער ה. י.

די בעראטונגען פון דעם קאנגרעס וועלען וואר־שיינליך דויערען 2—3 טעג.

פערבאט פון דעווויזען-איבערווייזונג צווינגט פיל דייטשע יודען זיך צוריקקעהרען קיין דייטשלאנד

לוקסעמבורג (יט"א) א צאהל דייטשע יו־דען, וועלכע וואוינען אין לוקסעמבורג און האבען זייער פערמעגען אין דייטשלאנד, האבען בעקומען מיטטיילונגען, אז אין דער צוקונפט וועלען זיי קע־נען געניסען פון די פראצענטער פון זייערע קאפי־טאלען, נאר אויב זיי וועלען זיך צוריקקעהרען קיין דייטשלאנד. די דאזיגע יודען, וועלכע האבען נישט קיין אנדערע מיטלען צום לעבען, מוזען דעריבער צוריקקומען קיין דייטשלאנד.

——=——

ראדיא - ווינקעל

ווי אזוי זעהט אויס דער טעלעוויזיע־אפאראט? מארקאני מאכט אנ'עלעק־טריש אויג. טעלעוויזיע מאכט אנ'אי־בערקעהרעניש. א כירורגישע אפערא־ציע דורכן ראדיא.

אין אלעקסאנדרע פארק אין לאנדאן ווערט איצט אויפגעשטעלט א ריזען געביידע. דאס וועט זיין די ערשטע גרויסע טעלעוויזיע סטאציע פון ענגלאנד. וואס וועט מאכען א גאנצע איבערקעהרעניש אין לעבען פון די ענגלענדער, די אטמאספערישע בע־דינגונגען זענען דא ממש די בעסטע.

מען שמועסט אז סיי ביירד און סיי מארקאני וועלען אינסטאלירען זייערע אויפגעב־אפאראטורען אין „אלעקסאנדער פארק" און אז דאס „זעהן" (ווי־זיע) וועט פארקומען אויף א קורצער כוואליע פון 6,6 מעטער און דאס „הערען" (פאניע) — אויף א כוואליע פון 7,2 מעטער. דא זענען ביידע אונטער־נעהמונגען צווישען זיך שוה בשוה.

אבער די סענסאציע ביים אפנעהמען די אודיי־ציעס רופט ארום ביי א טייל א געוויסע מורא, מען פרעגט: „ווי אזוי וועט מען דאס קענען אויפנעהמען ביידע וויזיע־סיסטעמען? וועט געננג זיין איינער, צי מען וועט דארפען קויפען אזש צוויי אפאראטען?

דא שטעקט שוין אבער דער „שטארקער מוח" פון די פאסט־ראדיא מאכט, האט מאקע דער גענע־ראל דירעקטאר פון דער פאסט פונקט ווי שלמה המלך, פעראָרדענט:

דער אפאראט דארף זיין בלויז איינער און א־זעלכער, אז ביי קליינע נישט קאמפליצירטע און נישט טייערע צופאסונגען זאל מען קאנען זעהען און הערען און סיזאל זיין די „סחורהיי פון ביירד־און מארקאני פראדוקציע.

מיט אט דעם בעשלוס „פון דער הויך" האבען אי ביירד, אי מארקאני, נישט קיין קליינע זארג.

אבער דער גענאלער איטאליענישער מארקיז מארקאני מיט זיין שטאב אמביציעזע ענגלישע טעכ ניקער זאגען, אז „שווערער איז געווען די טעלעווי־זיע צו דערטראכטען". אז דעריבער וועט אפילו אזא אפאראט אויף ראדיא וויזיע נישט זיין אזוי שווער צו מאכען. זיי זאלען שוין אפילו האבען אזא „פראָ־טאטיפ" אויך. די טעכנישע איינצעלהייטען זענען נאך קיינעם נישט בעקאנט, נאר מען ווייסט אבער, אז דער פערנעהם פונם עקראן מאכט אויס ביי מאר־קאני 12 אויף 9 ענגלישע צאל, ביירד לעגט פאר בלויז 8 אויף זעקס אלס א סך פראקטישער.

איצט זענען ביידע ווידער מחולק מכח דער קלאר־קייט פונם בילד, ביירד האלט, אז דאס סטאנדאריזי־רען מוז אננעהמען 240 ליניעס ביי 25 עקראנען אויף א סעקונדע. מארקאני האלט דאס נישט פאר א „צו הויכע קלארקייט" און ער שטעלט אקעגען א פראיעקט פון 405 ליניעס און 50 עקראנען אויף א סעקונדע.

מארקאני וויל אזוי ארום „אריבערשפרינגען" די צייט פונם פאר די אויגען שווינדלענדיגען בילד, פונקט ווי אין די ערשטע צייטען ווען עס האט זיך געגומען ענטוויקלען דער קינא־עקראן.

אט דאס הייסט נאך דערוויל „עלעקטריש אויג" עטליכע אזעלכע אויגען זאלען עס ארייננגעשטעלט ווע רען אין מארקאנים אויפגעב־אפאראטור, און דאס אלץ זאל בעשטימט געבען בילדער נישט בלויז טע־טע, נאר אויך סצענעס פון די סטודיעס און אפילו אויסער די סטודיעס, למשל: מעטשען, דעמאנסטרא ציעס, געשעהענישען אויף דער פרייער לופט.

דאס „עלעקטרישע אויג" איז אנ'אפאראטום, וואס אראנט לייכט איבער עס קאן דעריבער ממש זיין א פענאמענאלער רעפארטער פון בעוועגונגס געשעהענישע.

דערפאר ריכט מען זיך אפער, אז די ראדיא־וויז־זיע וועט גאנץ ברייט אנגעווענדעט ווערען אין שול ווענען, אין דער ארמעע, געריכטס וועזען, ביי דער לעהרע פון נאטור וויסענשאפט און אפילו אין דער מעדיצין, ווארום אפילו אפעראציעס וועט מען קא־נען מאכען ... פון דערווייטענס.

אפעראציעס, כירורגישע, דורכן ראדיא, וועלכע זענען זעהר ריזיקאליש, זענען שוין נישט לאנג פריי־הער געמאכט געווארען, אפילו אהן אט דעם אויס־געצייכענטען מיטעל, ווי עס שטעלט מיט זיך פאר די טעלעוויזיע, אט איז א בעשטעטיגטער פאקט:

אין א געוויסער פערמע אין דרום ניי־זעעלאנד איז איינער פון די פאסט־בעאמטע געפעהרליך קראנק געווארען אזוי אז מען האט געמוזט האבען א באל דיגע אפעראציע. היות צו דער נאהענטסטער שטאט האט מען געדארפט פאהרען אזש עטליכע הונדערט קילאמעטער, האט דער לייטער פון דער פאסט טע לעגראפירט נאך הילף צו דער ראדיא סטאציע אין ענגלאנד.

דארט, אין ענגלאנד, האט מען נאכ'ן בעראטען זיך ארויסגערופען א דאקטאר און ער איז די גאנצע צייט געשטאנען און געגעבען אנווייזונגען דעם פאסטמייסטער, וואס און ווי אזוי ער דארף טון, כדי אויסצומיידען די קאטאסטראפע, קיין אנדער עצה איז נישט געווען: דער פאסט־לייטער האט דא גע־מוזט פערטרעטען דעם דאקטאר און צוגעפאסט זיך צו די פעראָרדנונגען פונם כירורג וועלכער איז גע־שטאנען ווייט פון איהם אויף א מרחק פון טויזענד קילאמעטער, דער שמועס און די קאנסולטאציע זע־נען פארגעקומען דורך דער פערמיטלונג פון א קורץ כוואליעדיגער סטאציע, די אפעראציע איז געלונגען דער ראדיא איז אזוי נאך געווארען דאס איינציגע רעטונגס־ברעט.

נאטירליך ביי טעלעוויזיע וואלט אזא ערגענ־צונג געווען אנ'אויפגעב־אפאראט, אויך דא, וואו מען נעהמט אויף, מען שמועסט אז אין דער צוקונפט וועט אויך דאס זיין, דערוויל ווארט מען אויף דעם אויפנעהמען, וואס איז פערזיכערט געווארען אויפן סוף פון היי־יאהריגען הערבסט.